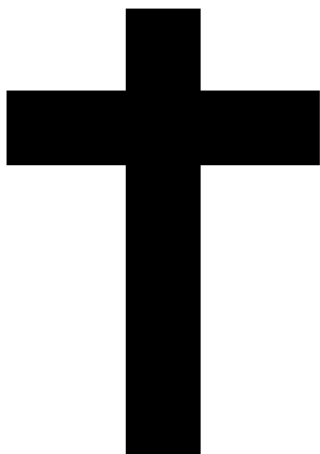

Aninka NT Portion

Portions of the New Testament in the Aninka lanugage of

Nigeria: Aninka NT Portion

Aninka NT Portion

Portions of the New Testament in the Aninka language of Nigeria: Aninka NT Portion

copyright © 2025 Luke Initiative for Scripture Translation

Language: (Aninka)

Contributor: Luke Initiative for Scripture Translation

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Mar 2026 from source files dated 2 Jul 2025
b8cb43e1-3d02-569c-88d9-1e15df0892b1

Contents

Luka	1
----------------	---

Reng Didik ko' Luka Tsar

Awami na tse mgbangwu kama asi Luka
Basi awuni Bayahude ba', nema awa si ni nik awu. Awa basi gin ming ku amun kop Yesu ba' mi mbir abi tse amgbangwu abami bana ban anereng atu yi Yesu, ko mi bana yik ki yami marakpa ne nung ming ku amun kop Yesu (1.2). Ba tso' na tse amgbangwu ayama ming ashe ayi 59-63 koba di 70-80 gong ku nyir Yesu. Yasi mi na tse ka Roma. Na tse si Tiyofilus mgbangwu kama nema kasi ku koni nga.

Reng ku re kama kari ko' Luka na vung tsar atu yi Yesu, kadi awa sini ta Isra'ila shur nibi gong mmimi bobo'. Mgbangwu kama ni vung rengti nyer ti ban atu ayi nyir Yesu, kani ya ban reng ku nyer atu yi gur Yesu ti koma gbarshu. Ming ku reng nga, Luka na tsar mi Yesu na sang dum awowon atu ayi andishir abami na kpuradum.

Anereng asima ayami amgbangwu ayama na ban, adidik nga nga' 1-2 ni nga' 9-19. Gyom mbinban yi anereng awama asi, nyir ku Yohana ni Baftisma, nibi nyi ni tum Arik ni Maryamu, nibi gbar yami abi tum Arik bana ti, ni yer yami abi kam bana koma nkpanng kami na nyir Yesu, nibi ben yi Saminu ni Hanatu ming Kop Arik. Mbir anereng anung nga asi mi na nap Yesu anik Kop Arik, nibi gik zu uwa nikur, nibi yer yi Yesu mi na koma ni Maryamu nibi Marta, nibi mi Yesu na yer kop Zakka. Hara za' a gyom anung yi awuni Samariya awami na tsar ro susun ma, nibi gyom awuni ki ko' abami Li' azaru, nibi reng ku awuni Farisi nibi ni ta ankor mmimi, nibi mi Yesu na far ru amun kop ma awaa tsir mi ba tsin na koma Imawus.

Ming mgbangwu kama na reng atu yi ben awowon, nibi Rim yisi Tsetser, nibi ndum kami amba na nam Yesu ming ku anedum ama, nibi mbiban ro susun yami Arik na tsar andishir abi gong mmimi ta tso' zup mbobom man agura.

Nitse mgbangwu ma na vung ban anereng atu yi Numa abi tum Arik mi abi zip Yesu ba dibi si ming ku vung iyii anereng ni re.

Kiki yami si ming nga.

Ni Tsar 1:1-4

Nyir ni nkpya' ku Yohana ni Baftisma nibi ku Yesu 1:5—2:52.

Ndum ku Yohana ni Baftisma 3:1-20
Baftisma yi Yesu 3:21-22 Atuting ayi
Yesu 3:23-38

Mi na tsar Yesu ankwang 4:1-13 Ndum ku Yesu Galili 4:14—9:50

Yesu na dung Galili ta koma 9:51—19:27
Anedum awu Yesu ni tera, ni mi na rop wu ni kuu 19:28—23:56

Gur Yesu ri nebi kpyi, nibi kam nga ma, nibi gur ma ti koma gbarshu 24:1-53.

Kiyami ni dung Luka na tse

¹ Nidum bana tso' ti tse anereng awami ba na wo ta yik ne ayi man kiyami ni nam ming mbor,

² Ba na tse kiyami na ban kwara anu abi tum Arik ni abi ndum na yik na yiman kiki yami tsin ri nkpanng ti nga, siba ban reng Arik.

³ Nema, ngga itu mung ni dzip koneni ananan ri ting nga, ngga ni yik yani wyer ngga bi tse ya ananan, wa nder nkpya' Tiyofalas,

⁴ ti wa bi gi yasi ananan ni wyer ku reng didik kami bana ban wa.

Na ban nyir ku Yahaya ni Baftisma

⁵ Nkpanng ku etum Hiridus awami agir Yahudiya, nati ni tok ankpur nung agyo wu ti Zakariya, asi gar ni tok ankpur Abija, na ta wa min kop Haruna, sa' ma si Alisabatu,

⁶ Gba' wa mana basi andishira adidik iti Arik, ba dzip kiyami Atikop amo' bobo' nibi tsin ma nibi tsir didik,

⁷ nema ba basi ne vivin ba', ti Alisabatu ba nyir ba', gba' wa man bana tser.

⁸ Arika anung ama, Zakariya na dibi nam ndum ma ku tok ankpur kop Arik, ndum ma kani kamgong ti koma ni andishira man.

⁹ Nnam mana abi tok ankpur, asi atun wu ba ku tso', Zakariya awa mi ati rir ta gbu nkawu, kop Arik ku Atikop.

¹⁰ Nkpanng ku gbu nkawu ni shishim, andishir na bing, ta atir abum bobo' ta dibi ben.

¹¹ Ni tum awu Arik awu Atikop siwa afar aru, ta tir nawu gar ko'ri ba ku gbu nkawu ma.

¹² Mi Zakariya na yik wu si wyir kpa, si shishi ti wu.

¹³ Asi ni tum awu Arik adi wu, "Kir ti shishi ba' Zakariya, bana ta ben mi, wa nibi awami Alisabatu ati nyir wa vivin, bati gyo wu ti Yohana,

¹⁴ Wati nyer ti muar awowon, andishir nidum bati rak wa nyer nyir ma,

¹⁵ Ati si nder nkpya' iti Atikop, bati so amashir inabi ni kiki nung mi ayi ba'. Ati shuma ni rim Tsetser, tso' ri mi asi nne ku iyama.

¹⁶ Ati gir ani Isra'ila nidum ta kama koma ni Atikop Arik.

¹⁷ Ati riti ming ku rim yi tsi mi Iliya, ati kam asusun adida asa' ne amumun aman, ti ba kam abi kak wo reng ti dzip tsir didik, tiba nam andishir ane Atikop."

¹⁸ Zakariya nadi ni tum awu Arik, "Ngga nam are tin gi? Ngga wa nika tser, uwa mung nati nvi waa masi."

¹⁹ Ni tum awu Arik nadi asi ngga Jibrilu, "Ngga tir iti ku Arik. Na tum ngga bi ban wa reng ku re, ati nam wa ki didik.

²⁰ Ta sima, wati ti anfik atong, bawa ti gi reng ba', se arika wami kima ni Shuma, wa ti nag ta reng mung nyima ba', wati sin yik nvima."

²¹ Andishir ba song angup Zakariya, mi ba na yik ku na gong, ta shum ani yani kya' wu ne ming kop Arik.

²² Mi na ru bagi reng ba', si badi nati rimrar ming kop Arik. Si adibi reng ba ni ko', bagi reng ne nu ba'.

²³ Nkpang kami ndum ma kani ter, na kama koma kop.

²⁴ Gong ku nvi, si uwama Alisabatu agir nne. Si sung ka arer yi kwa tung, ta di,

²⁵ "Atikop na tun ngga shisha ming andishir ta gi ayi to ngga ma, ta tso' shisha agir ngga ma na andishir."

Na ban nyir Yesu

²⁶ Ming kwa ku tani, asi Arik atum ni tum Jibrilu ntun nung, yi sa' Nazaret, gar Galili,

²⁷ ta tum mu nebi vin wa nung, mi bana gi nurum ba', sa' ma si Maryamu, mi ndishir nung na bun wu agyo wu ti Yusufu, ming kop Dawuda.

²⁸ Asi ni tum Arik na koma na wu, ta di, "Aba tik wa, mi na tun wa, Atikop asi ndo niwa, wati yik ki didik"

²⁹ Maryamu na wo tik yama, asi awa kpuradum, ta dibi shum tadi asi tik tama yasima.

³⁰ Asi ni tum awu Arik adi wu, kir ti shishi ba', Maryamu. Wati yik ki didik iti Arik.

³¹ Ati wa, ti gir nne, ti nyir vivin wati gyo' sa' ma ti Yesu.

³² Ati si kpya' bati gyo wu ti Zu Arik awami na Shuyi. Atikop Arik ati nik ku iron yi etum ada ma Dawuda.

³³ Ati gir kop Yakub song ni song, gir ma baya sini tong ter ba'

³⁴ Maryamu nadi ni tum Arik, "Kiyama ti nam are ama, ba ngga ni ngi nirum ba'?"

³⁵ Asi ni tum Arik na ta nyima ta di, "Rim Tsetser ti ji itumi, Tsi Ma ti kung wa. Nema vivin awami wati nyir wu ma atisi tsetser; Zu Arik ni shuyi.

³⁶ To iva min awa Alisabatu, adi ba nyir ba', towa asi ni nne kwa tani ni tser ma."

³⁷ "Arik, ba ankpnyeng yami ati ban, ti bana nam ma ba'."

³⁸ Maryamu adi, "To ngga wa, gan awu Atikop, nkpnyeng mi bi song ngga ama mi wani ban." Asi ni tum Arik agir ta dung wu.

Maryamu na koma ni Alisabatu

³⁹ Invi yama Maryamu na koma andanda ntun yi gbu gar Yahudiya.

⁴⁰ Na rir kop Zakariya, ta tik Alisabatu.

⁴¹ Mi Alisabatu na wo tik Maryamu, si vivin Alisabatu atu nne ma. Alisabatu na shuma ni Rim Tsetser.

⁴² Na gi kor ma kpankpan ta di, "Wa si ne anu didik ming amba, vivin ni si nne mi asi ne anu didik.

⁴³ Asi ani, ki didik ama ti nyi tu mung, tiba di iyama Atikop amun ati nyi ni ngga?"

⁴⁴ Mi ngga ni wo tik mi na tong amung, asi vivin ni kur ming nne mung natu awowon ta nyer.

⁴⁵ Anu didik ka song awami na ta nyima, ni tum yi Atikop yami na tum wa ma naya tesi zup?"

Aron Maryamu

⁴⁶ Asi Maryamu adi, "Susun mmi ka ni tso' wa Atikop,

⁴⁷ ti rim mung ya nyer Arik ni ta shur,

⁴⁸ Na to kornyin mung ngga gan ama.

Andishir bobo' nkpang ku nyi, ba di wa yik anu didik iti mi.

⁴⁹ Awa sini tsi nang, na nam ngga kiki kpinkpya', sa' ma si tsetser.

⁵⁰ Tso' ri nka' ni nka', na ro susun abami bati shishi ma.

⁵¹ Na nam kiki kpinkpya' ni ko' ma, abi tsik asang ashum susun aman na sher ba var.

⁵² Na ji atu atum, iron yi etum man, ta aya gi abami baba si kinung ba'.

⁵³ Na nik abi gyong shir, ta dung abi sini ki ko' ayok akukur.

⁵⁴ Na rak gan ama Isra'ila, na shum ta ro susun man.

⁵⁵ Na nam kiyami na ban anchichim mbor, Ibrahim nibi andishir ama song ni song"

⁵⁶ Maryamu na song ni vaman Alisabatu yi kwa tar, ta sin na kama koma kop.

Nyir ku Yahaya ni Baftisma

⁵⁷ Ti nkpang ku nyir, Alisabatu kani ti, asi awa nyir vin nurum.

⁵⁸ Abi song nga wu ne mun zuman nawo kiyami Atikop na ro susun mung, siba rak ngga nyer ra.

⁵⁹ Vivin nati nvi tandar siba nyi tiba sher wu, siba nik vina sa' ada ma Zakariya,

⁶⁰ Nema iyama vin na nadi, "O'o. Aba gyo wu ti Yohana."

⁶¹ Siba diwu, "Nga ming amun zumin asi ni sa' kama."

⁶² Si ba rip ada ma vin na ne yok tiba ban sa' kami ba gyo wu ma.

⁶³ Si adi ba gir awa kitse ma, si tse, "Sa' ma kasi Yohana." Andishir akama to kpa ta vung nunu.

⁶⁴ Abuma asi anu ma ka bu, siwa vung reng ta gbar sa' Arik.

⁶⁵ Si shishi ya vung abi song nga wu abuma. Andishir ba reng atu ayi kiyami ni nam koneni gar gbu Yahudiya.

⁶⁶ Bobo' abami nawo reng kama, ta dibi shum ka susun aman tadi, "Vin na ma ati kasi ani?" Ti na gi ko' Atikop kasi ndo nawu.

⁶⁷ Ada ma Zakariya Rim Tsetser ni kung wu mi na nik anu, tadi,

⁶⁸ Anu didik ka nyi ri ne Atikop Arik ni Isra'ila. Na nyi bi ta andishira ma shur.

⁶⁹ Na gik ni ta kwara shur ne tsi atu mbor, ri kop gan ama Dawuda,

⁷⁰ Ya simi na amin aban nkpang nga ari nunu yi abi reng ne antinte Arik abi si tsetser ri kukup,

⁷¹ ati ta kwara shur ayok dzen zor ambor, ni bobo' abami kak kwara ki.

⁷² Nema na ro susun anchichim mbor, iba ku shum kiyami bana arop abing yisi tsetser,

⁷³ arim ayami na she ada mbor Ibrahim,

⁷⁴ ati ta kwara shur ayok dzen zor ambor, ti aba nam ndum ma sang nga shishi,

⁷⁵ kwara bi song tsetser ti nam ki didik iti Arik, bobo' nvi yi song mbor.

⁷⁶ "Wa vin vina ma, ati di wasi ni reng ne antinte Arik ni Shuyi. Wati ri Atikop iti, ti nam wu tsir.

⁷⁷ Ati ban andishira aba gi tsir ku ta ba shur tiba tso' zup mbombom man agura.

⁷⁸ Asi mi Arik ro susun mbor awowon, der ma yi ta kwara shur ya ne far ru ri shu,

⁷⁹ Ati der ra sher abi song ibuu, nebi song gyu yi kuu, ti aba gir kwara ta zip tsir ku shi keke."

⁸⁰ Mi vina na fur, si rim ma ya si gbangbang. Tiya song ankwang se nvi yami na gir tuma aruma ni Isra'ila.

2

Na nyir Yesu

¹ Nvi yami, Kaisar Augusta na nik anu tadi, andishir abami asong mmimi Roma aba tse ba bobo'.

² Yi yama si ban yi kuti nkpang ku Etum Kiriniyus, ni mmimi Suriya.

³ Koni nga na kam akoma ntun ma tiba tse sa' ma ta ban wu.

⁴ Yusufu na gur ari tsip Nazaret ming Galili taya koma ming Batalomi gar Yahudiya, ntun yami na nyir Etum

Dawuda. Na koma mung nga ti asi ming anting ayi ni Dawuda.

⁵ Na koma bi tse ta tsin ndo neni Maryamu, awami na nik anu ati bun wu, nkpang kuku ma asi ni nne.

⁶ Mi ba si Batalomi, nkpang ku nyirma kani ti.

⁷ Na nyir vina ma nigur ra ta kung wu ni kpa' antur kuso vivin, ta jiwu agyo' gbor, ti baba na yik abum ni kur ba'.

Ni tum awu Arik na ban nyir Yesu ne abi kam

⁸ Gar ntun na ankwang, abi kam ba ko kur abum nibu, ba dibi ber awantama man nidum.

⁹ Ba kokur awa, si ni tum awu Atikop afara aru ba, asi nkpaya' ku Arik ka der sher ba, siba ti shishi awowon.

¹⁰ Nema ni tum awu Arik adi ba, "Kir ti gin shishi ba'. Ti ngga ni gir gina reng ku re, kami ti dung andishir bobo' anyer awowon.

¹¹ Aring ama, ming ntun Dawuda, na nyir gina ni ta gina shur, awa si Kristi Atikop.

¹² Awa asi gina kam mbir, gina ti yik na nyin nu ni kpa' antur ku so vivin, ta jiwu agyo' gbor abi kam."

¹³ Ba song awa si abi tum Arik akpa' ba ari shu ta far aru abing ne ni tum Arik ni iti, siba gbar sa' Arik tadi,

¹⁴ "Gbar yi Arik amung ming shu, gong mmimi kabi song keke ne abami Arik awo reman awowon."

¹⁵ Mi abi tum na dung ba ta kam akoma shu, si abi ber randong ba na reng ne akpaman, "Dung kwara koma Batalomi adza'a, ti bati to kiyami ne nam, mi Atikop na ban kwara."

¹⁶ Siba koma andanda tati yik Maryamu neni Yusufu, asi aba ya yik vivina ako kur gbor.

¹⁷ Mi abi ber bana yik vivina, asiba ban andishir kiyami ni tum Arik na reng atu ayi vivina.

¹⁸ Bobo' abami na awo anareng awama, siba ti shishi atu kiyami abi ber randong na ban ba.

¹⁹ Maryamu na gir kikiyama bobo', ta adibi shum reng nga susun ma.

²⁰ Abi kam awantam asiba akam koma ta ado' aron ta gbar sa' Arik, atu kiyami bana wo, ni kiyami bana yik. Koneni ni nam mi ni tum Arik na ban ba.

Na sher Yesu

²¹ Mi nvi yi tandar ni ti, asiba sher wu, asiba gyo wu ti Yesu, sa' kami ni tum Arik na ban tso' ri mi agir nne ma.

Na nap Yesu nik kop Arik

²² Nkpang kani nyi tong ter asi Yusuf ni Maryamu bati nam kiyami Amo' Musa na di aba nar ba, asi gir Yesu ta koma Rushelima, ti aba nap wu anik Atikop.

²³ Asi kiyami na tse amo' ayi Ada tadi, "Kowuni vin nirum ningur awami na nyir wu, ati nap wu anik Atikop ti ba si tsetser",

²⁴ siba aya anik Atikop, "Agurgu awaa ne amun ambam agurgu awaa mi amo' ayi Atikop nadi."

²⁵ Nkpang kama ndishir nung asi Rushelima, ni sa' Saminu, anam ki didik, taya zip Arik, asong angup arika awami ati ta Isra'ila shur. Rim Tsetser yasi nawu.

²⁶ Rim Tsetser ni nyi wu, ti diwu bati kuu ba' se na yik Kristi Atikop.

²⁷ Rim ni gir Saminu tsin na, ti koma kop Arik. Nkpang kami ada nebi iyama bana gir vina ma Yesu, tiba nam kiyami amo' Musa nadi,

²⁸ Asi Saminu na ta vina agir ayo' ama ta gbar sa' Arik, tadi,

²⁹ "Adza'a, Atikop wabi reng ti aba dung, gan ami ba koma keke.

³⁰ Ngga ni yik ta gyo' mi na ayi mung,

³¹ yami wani nam iti andishir bobo',

³² der mi yani tsar anung abami baba si Yahudawa ba"

tiba gir nkpya' ma ne andishir abi Isra'ila.

³³ Ada ma nebi iya ma vina siba avung anu, ta ti shishi kiki yami Saminu na ban atu ayi Yesu.

³⁴ Saminu na nik ba anu didik tadi wa Maryamu, "Iyama vina Arik na tun vina ma ti abasi kiyi dung anung aroku, nebi gur ni bi kpyi yi anung nidum Isra'ila. Ati si kam mbir kami andishir nidum bati ka' wu.

³⁵ Nema ti dung kiyami ku kur asusun aman ati bur ra aruma. Ya ti rowa ma mi anjigbang kati tur susun mmi."

³⁶ Tsitser uwa nung asi ni reng ni antinte Arik ni sa' Hanatu, va Fanuwel kop Asher. Na song ni ruma ashe tangba ni nga ma,

³⁷ mi ruma na kuu. Awa asi ne ashe sok tangdar ni nas.* Ba dung kop Arik ba', adibi gbar sa' arik, buu ne arik ta rop anu ta ben.

³⁸ Na nyi ananan npkang nga asi awa vung nyer Arik, ta reng atu yi vina tadi bobo' abami anwup ta gyo' yi Arik Rushelima.

Yusuf ni Maryamu na kam akoma kopman Nazarat

³⁹ Yusuf neni Maryamu bana nam koneni ter tsar Amo' ayi Atikop, asi aba kam akoma ntun man Nazaret ming Galili.

⁴⁰ Mi vina na fur, ta tsi, ta ya shuma ne ankpyeng. Ki didik ya Arik yasi ituma.

Yesu na reng ne abi tsar kop Arik

⁴¹ Kowuni she ada nebi iya ma ba koma Rushelima bi nam Gang yi Zor.

⁴² Mi Yesu nati ashe wur ne waa ayi nyir siba koma gang yami ba tsin anam.

⁴³ Nkpang kami gang ni ter, siba vung tsir ti aba kam akoma kop, asi Yesu, vivina na tir gong Rushelima bani gi adida ma ba'.

⁴⁴ Bana tsin akurik, bana tso' asi ming andishir neba. Aring siba vung wop wu ming amun zuman ne adzidzen ama.

⁴⁵ Mi baba na yik ku ba'. Siba akam akoma Rushelima bi wop wu ma.

⁴⁶ Asi nvi yi tar siba yik wu kop Arik ako song ming abi tsar Yahudawa ta wo ba ta dibi rip ba.

⁴⁷ Abami na wo wu, siba vung nunu gir ta gi ki yami aban ba, ata rip awa tanyima.

⁴⁸ Adida ma bana yik wu siba mis atu, si iyama adi wu, Zu mung, asi ani dung wani nam kwara ma? Kwara dibi wop wa ne ada mi susun mbor ni chokra, ba kwara ni yik wa ba'.

⁴⁹ "Asi ani dung gina wop ngga?" Awa rip. "Ba gina nigi ko taka' ngga bi song kop Ada mung sang yi?"

⁵⁰ Nema ba bana gi ni kiyami reng atu ma ba'.

⁵¹ Yesu na akam azip ba, Nazaret, ta wo reng ku adida ma. Nema iyama na dibi nne kiki yama bobo' susun ta shum ma.

⁵² Mi Yesu na fur ta shuma na ankpyeng ni nkpya', mi Arik anyer wu tasi ki didik ne andishir.

3

Reng arik ku Yohana Ni Baftisma

¹ Ming ku ashe wur ne tung etum Kaisar Tibariya neni, Buntus Bilatus asi awa gir gar Yahudiya. Hiridus asi etum Galili.

Zuman Filibus agir Ituriya neni Tarakunitas. Lisaniyas agir Abija,

² nkpang kami Hanana ne Kayafa asiba si abi tok ankpur ankpyingkpya'. Nkpang kukuma si nkpyeng reng yi Arik ni nyi Yohana zu Zakariya ankwang.

³ Asi Yohana dzip bubum ta koma nya Juda, ta dibi ban reng Arik tadi andishir aba kam asan, na aba tiba baftisma ti ba tso' zup mbombom man agura.

⁴ Yasi mi na tse ming mgbangwu ku Ishaya ni reng ne antinte Arik tadi, "Kor ka gyo ming ankwang kadi, Gina bi nam Atikop tsir, gina bi nap ane tsir ama.

⁵ Ati nap kowuni nfor, ati jir nkpang ashur neni gbu kpya'. Ati nap tsir kami

* 2:37 2:37 Tangdar ni nas. Na ti ashe sok tangdar ni nas ako song kur.

kani dan, na aba nam mbombom tsir ti kabi kong.

⁶ Bobo' andishir bati nam ta gyo' ya Arik."

⁷ Yohana nadi bing ya andishira abami na nyi aba tiba baftisma, "Gina ni nyi mbombom ani hywa. Nga na vim gina bi tsur je kami ka nyi?"

⁸ Gina bi kam san ti tsintsin didik kami ti tsar gina ni ta Arik. Kir gina bi shum asusun amin tidi, Ibrahim awa si ada mbor. Ti ngga ban gina Arik asi ni tsi yami ati nik Ibrahim amumun ri nkpang yi yama.

⁹ Na ka amin asa' anu agber aring nkunkun, ti nkunkun kami baka ni nyir mumun didik ba', ba chemka gyo' uwur."

¹⁰ Asi andishir ba arip wu, "Asi ani kwara nam?"

¹¹ Na tayima tadi, "Awami asi ni ntuntur waa, aba gap ne awami asang nga ma ni gin, awami asi ni ki ri aba nam ama."

¹² Abi ta ankor mmimi bana nyi ti aba tiba baftisma, asi aba rip wu tadi, Nitsar, kwara ti nam are?"

¹³ Na diba, "Kir gina bi ta gari kam kiyami na di aba ta."

¹⁴ Abi rop akpa bana rip wu, "Kwara pa? Kwara nam are?" Asi awa diba, "Kir dung gin andishir anik gina ankor ni tsi. Kir ya ti gin neba nmu ba' atu yami bana kak nik gina ankor. Kiyami awang gina bi mar gina."

¹⁵ Andishir bana ngwup nyi yi Kristi, bobo' man asi ba shum susun aman ko Yohana asi Kristi ni.

¹⁶ Asi Yohana adi ba, "Ngga ti gina baftisma na mashir, ti nung awami ati nyi na nang ngga ni nkpya', ba ngga ni mar awami ngga ti juk aririk akpadza ama ba'. Asi awa ati ti gina baftisma ne Rim Tsetser ne wur.

¹⁷ Awa gir mbubum ma, ati dzeng npyeng, ta abing alkama ama ashur ming gbu ma. Nema ati ngbu anfur ayami bana gi dzeng nga ba', ni wur kami baka rim ba'."

¹⁸ Nema asi awa rip ba atu yi kiki nung nidum, Yohana na ban andishir reng arik ku re.

¹⁹ Nema Yohana na vim gomna Hiridus, atu yami awa Hiridus na ta Hiridiya, uwa zuman Filibus, nebi nam kiki mbombom nidum.

²⁰ Hiridus na nanam adi, aba vung Yohana kung jaru.

Nati Yesu Baftisma

²¹ Gong kami na ka ati andishir bobo' baftisma, asi aya ti Yesu ma sima. Asi ming ku ben, asi shu ka bu,

²² Rim Tsetser mi agurgu ni ji song ituma. Asi awo kor nung ka ri shu tidi, "Wasi zu Arik, awami ngga ni ta wu nyima. Ngga wo remi awowon."

Atuting ayi Yesu

²³ Nkpang kami Yesu na vung ndum ma ku tsar, asi ne ashe soktar gong mmimi. Andishir bana tso' wu asi zu Yusufu. Yusufu zu Heli,

²⁴ Heli zu Mattat, Mattat zu Lawi, Lawi zu Malki, Malki zu Yanna, Yanna zu Yusuf,

²⁵ Yusuf zu Mattatiya, Mattatiya zu Amos, Amos zu Nahum, Nahum zu Hasli, Hasli zu Najaya,

²⁶ Najaya zu Ma'ata, Ma'ata zu Mattiya, Mattiya zu Shimeya, Shimeya zu Yosek, Yosek zu Yoda.

²⁷ Yoda zu Yowanan, Yowanan zu Resa, Resa zu Zerubbabel, Zerubbabel zu Sheyaltiyel, Sheyaltiyel zu Niri,

²⁸ Niri zu Malki, Malki zu Adi, Adi zu Kosama, Kosama zu Elmadama, Elmadama zu Er,

²⁹ Er zu Yoshuwa, Yoshuwa zu Eliyezer, Eliyezer zu Yorim, Yorim zu Mattat, Mattat zu Lawi,

³⁰ Lawi zu Simeon, Simeon zu Yahuda, Yahuda zu Yusuf, Yusuf zu Yonam, Yonam zu Eliyakim,

³¹ Eliyakim zu Meleya, Meleya zu Menna, Menna zu Mattata, Mattata zu Natan, Natan zu Dawuda,

³² Dawuda zu Yesse, Yesse zu Obed, Obed zu Bowaz, Bowaz zu Salmon, Salmon zu Nashon,

³³ Nashon zu Amminadab, Amminadab zu Aram, Aram zu Hezron, Hezron zu Ferez, Ferez zu Yahuda,

³⁴ Yahuda zu Yakub, Yakub zu Ishaku, Ishaku zu Ibrahim, Ibrahim zu Tera, Tera zu Nahor,

³⁵ Nahor zu Serug, Serug zu Reyu, Reyu zu Feleg, Feleg zu Eber, Eber zu Shela.

³⁶ Shela zu Kenan, Kenan zu Arfakshad, Arfakshad zu Shem, Shem zu Nuhu, Nuhu zu Lamek,

³⁷ Lamek zu Metusela, Metusela zu Enok, Enok zu Yared, Yared zu Mahalalel, Mahalalel zu Kenan,

³⁸ Kenan zu Enosh, Enosh zu Set, Set zu Adamu, Adamu awa si zu Arik.

4

Nirem na ti Yesu ba roku

¹ Yesu na shum ma ni Rim Arik, mi na kam ma nga ari nya Juda. Rim Arik ne tso' wu ti rir ming ankwang,

² mi nirem na tsar wu yi nvi soknas, nvima bana ri kinung ba'. Asi tong tera gyong ne vung wu.

³ Asi Nirem adi wu, Wa tesi Zu Arik, wa bi tsing nkpang yama bi ti deng.

⁴ Yesu na tayima tadi, na tse ming reng Arik tadi, "Bani deng ankya' ndishir ati song ba'."

⁵ Ayang nga, asi Nirem na gir wu ta koma baku wur gbangbang, ta tsar wu bobo' tsi yi gong mmimi ming vin nkpang tsap.

⁶ Nirem adi wu, "Ngga ti nik wa tsi bobo' atu yi ani tsi yama ne nkpya' ma, ti na nik ngga tsi atu man. Ngga ti ya nik awami ngga ni tawu nyima.

⁷ Bobo' kikiyama ya tisi mi, in wati gbar ngga."

⁸ Yesu na tayima tadi, "Na tse tadi, wa bi gbar Atikop Arik ami ti ben wu kikima."

⁹ Asi Nirem agir wu ta koma Rushelima, ta asa' wu amung shushu Kop Arik, ta adi wu, "Wati si Zu Arik," To, wabi tok roku mmimi.

¹⁰ Asi ama na tse,
Ati nik ni tum ama anu atu ammi
aba kya' wa,

¹¹ Bati kya' wa na ayok aman dung kir wa bi ngur kpa mi nkpang sang.

¹² Yesu na tayima, "Ta di Kir wa bi tsar Atikop Arik ami sang."

¹³ Gong kami Nirem na tsar Yesu ater ane tsir awama, asi awa dung wu yi vin nkpang aring.

Yesu na vung ndum ma mmimi Galili

¹⁴ Asi Yesu akam akoma mmimi Galili, tsi yi Rim Arik ya si ndo ne wu, Anereng ama na rir koneni ming mmimi ma.

¹⁵ Na tsar ming kop ku bing man, koni nga gbar wu.

Na ka' Yesu ntun ma Nazaret

¹⁶ Yesu na koma Nazaret, iba kami na fur ra. Na rir kop ku bing, arik ne song shi mi atsing na nam. Na gur atir ti aba ban mgbangwu.

¹⁷ Asi ba anap wu mgbangwu Ishaya ni reng ne antinte Arik, si anyin ka ta rir ba kami tsema di,

¹⁸ "Rim Atikop yasi ndo ni ngga,
Arik na kin ngga,
ti ngga bi ban reng ku re abi sang nga ki.

Na tum ngga bi ban reng ku gyo' abami atir rop ati juk ba,
ngga bi ban abefik ati yik ntun,
ati gyo' abami na kwang ba,

¹⁹ ngga bi ban andishir nkpang kani nyi kami Atikop ati ta andishir ama ashur."

²⁰ Asiwu kung mgbangwu ma ta nik ni nam ndum, ta jisong. Bobo' andishir kop ku bing arika siba shuru ayi,

²¹ asi awa diba, "Reng kama kani shuma atong amin ari nga."

²² Bobo' ba na wore ma ta dibi anyer wu, ba dibi shum anareng ama ki didik yami na ban ba, siba di, "kaut, awama basi zu Yusufu sang yi?"

²³ Yesu na diba, "Ngga ni ngi gina ti ban gin ankpuyeng ayama, wani nik awu, wabi nam tumi. Gina ti ya di ngga, wabi nam kiki yami kwara ni wo wani nam Kafarnahum, wabi nam ma ayang ntun mi."

²⁴ "Ngga ban gina zup," ngga vung ban gina, "Ba ni reng ne antinte Arik awami atawu ayima ntun ma.

²⁵ Ngga ban gina zup, nkpang ku Iliya ni reng ni antinte Arik, amba nung abami aruruman na kpyi nidum Isra'ila, nkpang kami awur ni shu na kak ku ma yi ashe tar ni kwa tani, na aya ti mbombom gyong koneni gar mmimi ma.

²⁶ Nema ba na tum Iliya ni reng ni antinte Arik ne nung ming man ba', tisi amung nga na tum mu ni wa nung awa mi ruma naka kuu ntun Zarifat ming Sidon.

²⁷ Nkpang ku Elisha ni reng ne antinte Arik, nati abi ankpui' anung nidum ntun Isra'ila. Arik ba na nam nung min mana ba', ana' asi Na'aman ndishir ni Suriya ankya'."

²⁸ Bobo' andishir abami asi ming kop ku bing na awo kiyama, asi ba ti nfu awowon.

²⁹ Asi ba gur ta gir Yesu ta koma gong ntun, tong gbu yami na mme ntun man tuma. Bana ati ba tur Yesu gyo' adudur mgbo',

³⁰ asiwa dzip atsutsu man ta ti tsin ma.

Yesu na nam ndishir ni rim mbombom

³¹ Asi Yesu koma ntun Kafarnahum, mi yasi Galili. Mi na rir ta vung tsar andishir arik ni song shi.

³² Andishir abi siba ma amis atu tsar ma, ti anareng ama a tsi.

³³ Ming kop ku bing, na ti ndishir nung nisi ne rim mbombom. Asi awa agi kor kpankpanng tadi,

³⁴ "Anya immi ani ne kwara, Yesu ni Nazaret? Ko wa ne nyi wabi dar kwara ni? Ngga ni gi wasi nga, wa si Tsetser gin awu Arik."

³⁵ Yesu na tsing wu tadi, "Kung anu. Ru na wu." Asi rim mbombom ma nguru ata' agyo' mmimi itiman, ankya' ya ru ti dung ndishira keke.

³⁶ Bobo' andishira avung nunu tadi akpa man, "Asi tsar ani sima? Ne gbegbereng ne tsi yami ndishira ma tsing anerim ti dung ba aru."

³⁷ Kiyama mi Yesu na nam, ya ni dung areng atuma akam agong koneni mmimima.

Yesu na nam andishir nidum

³⁸ Yesu na aru ari kop ku bing, ta koma kop Bitrus. Iyama uwa Bitrus ba wore ba', vin iro ne vung wu. Siba ben Yesu aba nam wu.

³⁹ Asi awa koma ti tir nawu baku kur ma, ta tsing vin iroma, siwa nam wu. Abubum siwa agur ta nam ba kiri.

⁴⁰ Mi arik ati roku, bobo' abami basi ni abi iro mbinban, asi gir ba ta nyi ni Yesu. Yesu naya sa' konitama ko', ta nam ba.

⁴¹ Anerim ambombom bana aru ari akpa andishir nidum. Siba ti akwa tadi, "Wasi Zu Arik." Nema Yesu na tsing ba, ta war ba reng atuma, ati bana agi awa si Kristi.

Yesu na ban reng Arik baku bing

⁴² Mi ambwer na ngan asi Yesu na dung ntuna ta koma ba kami nung ba sima ba'. Andishir bana vung wop wu, siba ayik wu. Siba ati aba kya' wu kir ba dung ba ba',

⁴³ Yesu na adi ba, "Yasi ananan, ngga bi koma ti ban reng ku re atu yi gir Arik ntutun nung mansi." Tisi atu ayiyama na tum ngga.

⁴⁴ Asi awa gur ta koma ta vung ban reng arik kop ku bing ming mmimi Yahudiya bobo'.

5

Yesu na gyo Amung kopma abi riti

¹ Arika nung ama Yesu na tir tong Nya' Janisarat, andishir ba na tip anyi ta kam wu agong ti aba wo reng Arik.

² Asi awa ayik agum awaa ako tir tong nya'. Yasi yi abi vuu ambe ba na aru ta dibi nar kiyi vuu ambe man.

³ Asi aji tong nya ming agum gin, kami kasi ku Bitrus, ta rip wu aba tur gum ma ari mmimi ta koma ming amashir tsap. Asi Yesu song ming gum ma ta dibi tsar andishir nidum.

⁴ Mi na reng ater, si adi wa Bitrus, "Wabi nanam tur gum ma ti koma iba kami rimp, ti gina bi gyo' kiyi vuu ambe min, gina vuu ambe."

⁵ Bitrus adi wu, "Wa Atikop, rini buu kwara dibi nam rak kana ma, ba kwara ni vung kinung ba', tasi mi wa ti reng ama, ngga ti gyo' kiyi vuu ambe tinto."

⁶ Mi ba na gyo' kiyi vuu ambe ma, asi ba vuu ambe nidum ti dung antur aku vuu ambe ma kata ti gbur ngau.

⁷ Bana yik ama, asi ba agyo adziden aman gum gin na, nyi ti rak gin kwara ma. Asiba nyi ta vuu ambe ashur ashu agum awaa, agum ma nati jirim atu yiri.

⁸ Mi Bitrus na yik kiyami ni nam, asi awa atar agbarung iti Yesu tadi, "Dung ngga, Atikop. Ti ngga sine zup mbombom."

⁹ Ti awa ni abami basi ndo, asi shishi ya ti ba awowon atu yi ambe ayami bana vuu nidum,

¹⁰ nema Yakubu ne Yohana, amun Zabedi, adziden abi nam ndum ne Bitrus. Asi Yesu adi Bitrus, "Kir ti shishi ba', tso' ri adza'a wati dibi gir andishir, ba ambe ba'."

¹¹ Asi aba agbur agum aman ta koma mmimi, asi ba dung koneni, siba azip Yesu.

Yesu na nam ne ankpuk

¹² Arika anung ama Yesu asi ntun nung, asi ndishir nung awami iro ankpuk ni kung wu. Mi na yik Yesu asi awa aji itima gyo', ta ben wu tadi, "Atikop, tasi mi wati tanyima, wabi nam ngga ti ngga bi si tsetser."

¹³ Asi Yesu a nap ko' ma ta sa' ni ankpuka, tadi, ngga ni ta nyim ma wabi wyer, za gin asi roma ya dung wu.

¹⁴ Yesu na tsing wu, "Kir ba ban nung ba', ti wabi nak koma ti tsar ni tok ankpur itu mi ankya' ti aba ato wa, tiba nik kinung atu yi kiyami Musa na di ata nar wa, ti bi song wa ti andishir aba gi wani wyer."

¹⁵ Nema anereng atu yi Yesu adibi riti mi awo wu koneni, ti dung andishir nidum ba dibi nyi nawu ti aba wo wu, taya wop aba nam ba anero man bobo'.

¹⁶ Nema Yesu amin na koma iba kami ba nung asima ba', tiba ti ben.

Yesu na Nam ne kuu kpa

¹⁷ Arik ka nung ama Yesu asi ming ku tsar reng Arik, asi ani Farisi anung nebi tsar abami ako song iba ma bana nyi ari kowuni mun ntun yami si Galili, neni Yahudiya, neni tsip Rushelima. Tsi ya Atikop yasi ndo ne wu yami aba nam abi iro.

¹⁸ Asi andishira anung na tso' ne kuu kpa kikir, asiba wop tsir ku gir wu ti rir ming kopa ti aba jiwu agyo' iti Yesu.

¹⁹ Nema ba bana yik tsir ku gir wu ti rir ba', ti andishir nati idum, siba wong itu tar ta gbur akpukpap angau siba aji wu agyo' vung kikir ma, atsutsu andishir iti Yesu.

²⁰ Mi Yesu na yik zup didik man asi adi, "Dzen, na tso' zup mbombom mi agur wama."

²¹ Ani Farisi nebi tsar amo' ba avung reng ne akpaman, "Asi wa nga reng mmar ama ne Arik. Arik ankya' sini tsi yi tso' zup mbombom mi agur ra."

²² Yesu na gi kiyami ba shum ma, si awa arip ba, asi ani dung gina shum kiyama susun amin?

²³ Asi tama ni nang aba di, "Na tso' agur wa zup mbombom mi," ne aba di, "Gur tir, ti tsin?"

²⁴ Nema gina bi gi Zu ndishir asi ne tsi yi tso' zup mbombom agura gong mmimi. Asi awa adi ni kuu kpa, "Ngga di, gur tir, ti tso' kikir mi ti koma kop."

²⁵ Za gin asi ndishira agur ayi koni nga, ta tso' kikir yami na adik akur ituma, ta koma kop ta gbar sa' Arik.

²⁶ Bobo' andishir abi si abuma bana shuma ne shishi, asi ba gbar sa' Arik, tadi kwara ni yik ki shishi aring nga yami bati ngura shi ba'.

Yesu na Gyo Lawi

²⁷ Gong kama, Yesu na aru, ta yik nung ni ta ankor mmimi, ni sa' Lawi, ako song baku ta ankor mmimi. Yesu nadi wu, "Dzip ngga."

²⁸ Asi Lawi adung koneni bobo', ta ngura dzip wu.

²⁹ Asi Lawi na nam gang nkpya' kop ma, ta aya ban Yesu. Abi ta ankor mmimi nidum ndo na andishir abami asong ari kiri bing ne ba.

³⁰ Nema awuni Farisi nebi tsar amo' si aba vung rukabum, tadi amun kop Yesu, "Tesi ani gina iri, ti ya so bing ndo nebi ta ankor mmimi nebi zup mbombom?"

³¹ Yesu na tanyima tadi, "Abami kpaman si keke, ba ndo man ne ni nik auwu, se abi iro.

³² Ba ngga ni nyi gyo abi zup didik ba', se abi zup mbombom, ti ba ta Arik tiba san tsin man."

Na rip atu yi rop anu

³³ Asi aba di Yesu, "Amun kop Yohana ba rop anu atu, atu, ta ya ben arik, nebi amun kop ani Farisi, nema to ami aba atsina ri ta so."

³⁴ Asi Yesu tanyima ta di ba, "Gina tso' ti di gina gi di adzidzen abi uwa wuwas aba rop anu, mi basi ndo nebi ni uwama?"

³⁵ Nkpang ka nyi mi ati atso' ni uwa wuwas sa ta dung ba. Asi, nvima ba sin na rop anu."

³⁶ Asi Yesu anik ba ankpuyeng anung ta di, "Ba awami ati gbur antur awuwas angau ti aba ras kpok antura ne ka. Ta nam ama, ya tisi mi na nyin antur awuwas atara, ba ya ti wyer aba ras antur awuwas ni kpok antur ba'.

³⁷ Nema ba awami ati shur amashir inabi awuwas ming akpo' aporo kpa. Ta nam ama, si amashir inabi awuwas sa aba ngar kpok aporo amashir inabi ma tiba vara sher, ti aporo akpa ma aba chok ara.

³⁸ Amashir inabi awuwas se aba shur ru ming aporo kpa wuwas.

³⁹ Ba awami ati tanyima aba so amashir inabi awuwas gong kami na so kpok ka. Ati di, kpok ka wyer nang."

6

Na rip atu yi arik ni song shi

¹ Arik ni song shi anung ama, Yesu ne amun koma ba tsin ming kunkwang alikama, asi amun koma amwe adto alikama adibi nngo' a ayo' aman ta tang.

² Mi ani Farisi anung na yik ama siba di, "Ani dung gina nam kiyami amo' Musa na war ra aba nam ma arik ni song shi?"

³ Yesu na tanyima tadi, ba gina ni dik tika reng Arik mi Dawuda kiyami na nam awa nebi adzidzen ama, mi gyong ni tiwu?"

⁴ Mi Dawuda na rir kop Arik, asi awa tso' deng kami na neka kontong atang, ta nik adzidzen abi tsin ama, kiyami amo' na war ra koni nga aba tang, se ni tok ankpur ankya'?"

⁵ Yesu adi ba, "Ai, Zu ndishir awa si Atikop ni arik ni song shi."

Yesu na nam ni kuu ko'

⁶ Arik ni song shi anung ama na rir kop ku bing ta dibi tsar. Si ming kopa ndishir nung abuma ko' iri ma ni kuu.

⁷ Asi ani Farisi nebi tsar ashur ayi, ti ba to ka Yesu ati nam abi iro arik ni song shi, ti aba ayik tsir kami badi na tara.

⁸ Ti Yesu na gi kiyami ba asum atuma. Asi awa adi ndishir ni kuu ko' a, "Gur nga ti tir iti ayang." Siwa gura nga ati tir abum ma.

⁹ Yesu na diba, "Ngga ti rip gina, amo' ayi Musa na tse, na war ra Arik ni Song shi aba nam ki didik koba nam ki mbombom ni? Ndishir aba ta vir gyo', koba dar ka ni?"

¹⁰ Asi awa arap ba ato bobo', tadi ndishira, "Nap ko' mmi." Si awa nap ko' a, asi ko' a ka wyer ananan.

¹¹ Ani Farisi nebi abi tsar siba vung nfu awowon, siba koma ta vung anereng atu yi kiyami ba nam ni Yesu.

Yesu na Sar amun kop awur ne awaa

¹² Invi ma Yesu na koma ati wong tugbu ti aba ben. Na tso' ming ibuu ma adibi ben Arik.

¹³ Mi ambwer na ngan na gyo amun kop ma aba nyi na wu, si awa sar awur ne awaa ming man na, ta adi ba, basi abi tum.

¹⁴ Asa' aman awa, Siman awa mi Yesu na sung wu sa' Bitrus, nebi zuman Andarawus, nebi Yakubu, Yohana, Filibus, Batalomi,

¹⁵ Matiyu, nebi Toma, nebi Yakubu zu Halfa, nebi Siman, awami adi asini susun ku mmimi man,

¹⁶ Yahuza zu Yakubu, nebi Yahuda Iskariyoti, awami ati ka dar Yesu ayo' abi ka' wu.

Yesu na nam andishir nidum

¹⁷ Yesu na aji ndo ne abi tum ama, bana aru atir abum. Abum ma amun kop ma na andishir nidum na ari koneni igar Yahudiya, ne Rushelima, ne igar ntun Taya, ne Sidon,

¹⁸ abami na nyi ti aba awo wu, ti aba nam ba anero man. Na ya nam andishir abami asi ne anerim mbombom.

¹⁹ Bobo'' andishir ati aba sa' wu ko', ti tsi ya ruri na wu, yabi nam ba bobo'.

²⁰ Yesu na akama ato amun kop ma tadi, nyer yasi min, gina abi sang nga ki, ti gir Arik kasi min.

²¹ Gina abi anu didik mi gyong ya ti gina adza'a, ati gina shir.

Anu adidik kasi amin, gina abami gin adza'a gina nyer.

²² Gina abi anu didik mi andishir ta ka' gina, bati sar gina, ta muan gina, bati ka' sa' min tadi gina si mbombom atu yi Zu Ndishir.

²³ Gina bi nyer arik awuma, gina bi zur tin nyer, ti achira amin ya mwe shu. Na sema anchinchim amin ba na nam abi reng ne antinte Arik abi kukup.

²⁴ Nema anya min, gina abi ki ko', gina nika min ta kun min wo.

²⁵ Anya min, gina abami ni shir adza'a, ti gina ti wo gyong.

"Anya min, gina abi nmuar adza'a, ti adung gina ti nne shishir.

²⁶ Anya min, bobo' andishir ta gbar gina, ti sema anchichim amin bana nam abi reng ne antinte Arik abi mmu."

Ta azidzenzor nyima

²⁷ Ngga ban gina, gina abami wo ngga, gina bi ta adzidzen zor amin nyima, gina bi nik abi ka' gina anu didik.

²⁸ Gina bi nik abi nmuan gina anu didik. Abi tun gina tsar gina bi ben Arik atu man.

²⁹ Nung ta ngur wa tingtong gin wabi kam wu ku waa ma. Nung ta tawa antura ankpya', kir war wu bi tun antur ku ming nga sang.

³⁰ Nik awami ta ben wa ki, wabi nik wu. Awami na tso' ki mmi kir di aba agira nga ba'.

³¹ Nam gin andishir kiyami gina ne tanyima aba nam gina.

³² Tasi mi gina nak nyer abami gina ni taba nyima ankya', anu adidik atama gina sima naka? Ti vung abi zup mbombom ba ta abami ba na taba anyima.

³³ Tasi mi gina nyer nam abami ba nam gina ki didik ankya', gina ti nam are ti yik ki didik? Ti vung abi zup mbombom ba nam ama.

³⁴ Gina nyer nik andishir kwar abami gina nne susun aba wang gina, gina ti nam are ti yik anu didik atu ma. Ti vung abi zup mbombom ba nik abi zup mbombom kwar ti aba wang ba ananan.

³⁵ Nema gina bi ta adzidzen zor amin nyima ti nam ba gin ki wyer nang, gina bi nik kwar kir di aba wang gina ba'. Gina yik ki didik mwema. Gina tiya si amumun Arik abi shuyi, awa sini nik ki didik ne andishir abi chinki ni abi zup mbombom.

³⁶ Gina bi si abi ro susun, mi Ada min asi ni iro susun.

Kir di gin nung na tara

³⁷ Kir ti gin nung amo', Arik masi bati ti gina amo' ba'. Kir rop gin nung ba', gina min sima bati rop gina ba'. Gina bi tso' gura awami na tara gina, Arik ati tso' agura gina tara min.

³⁸ Gina bi nik, ati nik gina kucha ashuma, ya ti wur var sher, ati kam mbira ashur gina ko' antur. Kucha kami gina tsar andishira neka, asi ka ati tsar gina ma.

³⁹ Yesu na nik ba ankpypeng awama. Ta di, nenfik ati gi gbur nenfik yi? Yi ti sema, gba' waa man ba ti jirasher dudu?

⁴⁰ Amun kop abami na tsarba, ba ti gi nang ni tsar wu ba'. Awami ata tsar wu awowon, ati simi ni tsar ru ma.

⁴¹ Asi ani dung wa to vin kpuki kami kasi iki zumin, ti ba wani to gbugbor kami kasi ming iki mi sang?

⁴² Asi are wa ti gi di zu min, wa zu mbor, dung ngga tun wa vin kpuki kami kasi iki mmi, ba wani gi yik gbugbor kami kasi iki mmi ba'? Wa ni kamdir. Wa bi vung tun gbugbor kami kasi ki mmi aring, ti wabi yik awowon mi wa gi tun vin kpuki kami kasi ming aji zumin.

Agi kungkun itdo ma

⁴³ Kungkun ku wyer ba ka ti ido mumun mbombom ba', nebi nkunkun mbombom ba ka ti ido mumun yi wyer ba'.

⁴⁴ Agi nkunkun itdo ma. Bi yi ti aba nkpyeng bwap ikpa ku nchong ba'. Bi yi ti aba nkpyeng inabi ikpa anjafufu'.

⁴⁵ Ndishir didik agir kiki yi wyer aruma ming ki yi wyer yami na neya ari ming susun ma. Ndishir mbombom agir kiki mbombom yami na neya mbombom aru ma ari ming susun ma. Kiyami ya ru ri anu ndishir ya ri ming kiyami si susun ma.

Andishir awaa abi mme

⁴⁶ Ani dung gina gyo ngga ti, Atikop, Atikop, nema gina ka' nam kiyami ngga di gina bi nam?

⁴⁷ Ndishir awami ta nyi ni ngga, ta wo reng mung, ta nam kiyami ngga ni di aba nam, ngga ti tsar gina mi ndishir ma asi.

⁴⁸ Asi mi ndishir awami ati mme kop ma, na akau mmimima arira, ta sa' nkpangting yi mme ma itu nkpang. Mi ancha ta ru, ta ngwur kop pa, nema bati gi nam kopa nung ba', ti bana mme ka mme didik.

⁴⁹ Awami na wo reng mung, bana nam kiyami ngga ne di aba nam ba', asi ananan ni ndishir awami na mme kop, ba na kau mmimi ta sa' nkpangting didik ba'. Mi ancha na ru, ta angwur kopa, adza'a sika jur. Jura tisi mbombom awowon.

7

Yesu na nam gan nkpya' ni rup akpa roma

¹ Mi Yesu na reng ater bobo' wo ya andishir, asi awa rir Kafarnahum.

² Asi gan awu ningur abi rop akpa Roma nung, Atikop ama anyer wu awowon, aro na dik tsap aba kuu.

³ Na wo reng atu yi Yesu, asi awa atum aningur ani Yahuda anung aba ti ben Yesu, ti aba nyi ti nam gan ama ti aba wyer.

⁴ Bana koma ni Yesu ta ben wu awowon, "Ai, awama nati wabi rak wuma.

⁵ Ati awa na ta andishir ambor nyima ta aya amme kwara kop ku bing."

⁶ Yesu na dzip ba. Mi na atip anyi kpap yi kopa, asi ningur atum adzidzen ama nung aba ban Yesu, wa Atikop, kir sa' tumi je sang. Ba ngga ni mmar awami wa nyi kop mung ba'.

⁷ Ngga ni nto itu mung ba ngga ni mmar nyi niwa ba', wati reng anky'a gan amung ati wyer.

⁸ Nema ngga sini tsi yami abi rop akpa basi ayok amung. Ngga tin di awama, ba koma ati koma, ni ngga tin di awama, ba nyi na awa nyi, ngga tin di gan amung, nam ki yiya, na awa nam.

⁹ Yesu na wo ama, asi mis tu ma. Ta kam ma ato abami azip wu, ngga ban gina, ming Isra'ila ba ngga ni yik nung awami asi ni zup didik yi tsi mi yiyama ba'.

¹⁰ Asi abami na tumba bana kam anga' kopa, ati yik gan na wyer.

Yesu na gi zu uwa nikur

¹¹ Bi ni agong ba', asi Yesu na koma ntun nung, agyo ya ti Nayin, amun koma ne andishir nidum na tsin ndo nawu.

¹² Mi na tip anyi anutsir ku rir ntuna, asi anung agir kum Vinanzak nung aruma, asi awa anky'a' nyir iyama, asi uwa nikur. Andishir abi ntuna nidum ba dzip wu.

¹³ Mi Atikop na yik uwama, asi awa ro susun ma, tadi uwama, "Dung gin na."

¹⁴ Asi awa tip akoma ta tuu atakpa ni kum ma, asi andishir abami agir wu siba gbur atir. Yesu adi, "Vinanzak ngga di wabi gur tir."

¹⁵ Ni kuu ma na ngura song ta avung reng. Asi Yesu napwu anik iyama.

¹⁶ Asi ba shuma ni shishi bobo', ta gbar sa' Arik tadi, "Awa ma asi ni reng ne antinte Arik nung nkpya' na far aru ming mbor," aba di, Arik na nyi ti aba ta andishira ma ashur.

¹⁷ Reng ku kiyami Yesu na nam, ni rir koneni Yahudiya ne mung ntun yi kon na tong ama.

Abi tum ari ne Yohana ne Baftisma

¹⁸ Asi amun kop Yohana na ban wu kiki yiyama bobo'. Asi awa gyo awaa ming man na.

¹⁹ Asi awa tum ba ne Atikop, aba ti rip wu, "Wa sine ti nyima yi, ko kwara bi sa' ayi ni nung ni?"

²⁰ Mi bana rir ni Yesu, asi aba di, Yohana ni Baftisma na tum kwara bi rip wa, wa sine ti nyima yi, ko kwara bi sa' ayi ni nung ni?"

²¹ Nkpang kukuma Yesu na tso' agura andishir abi iro nidum ta nam ba ming ku sang nga gbegbereng man neni roman, neni anerim ambombom. Abi afik nidum na nik ba yik abum.

²² Asi Yesu tanyima tadi ba, gina bi kam koma ti ban gin Yohana kiyami gina ni yik, gina niya wo, abi anfik ayik, abi ngang ba tsin, abi ro ankp'u' bana wyer, abi afik atong ba awo reng, abi kpyi na gur, na ya ban reng ku re ku abi sang nga ki.

²³ Anu didik kasi ku abami baba na tar dza mbombom atu mung ba'.

²⁴ Gong ka abami Yohana na tum ba na kam akoma, asi Yesu avung reng ne andishir atu yi Yohana, awa adi, gina ni koma to ani ankwang? Gina ni yer bito agega rire kami mgbungbu fuk ka yi?"

²⁵ Ta nak asima ba', gina ni koma to ani? Asi ndishir nkpya' ni dong awowon yi? Oo, abi dong ti shur ntuntur yi ankor ba song awore man tatuk etum.

²⁶ Ti, gina ni ru koma to ani? Ni reng ni antinte Arik yi? Ai, ngga ban gina, na nang ni reng ne antinte Arik.

²⁷ Yohana awami na tse atu ma. Ti ngga wa ti tum vin kop mung aba riti, awami ti nam wa tsir aring ti sin ka nyi.'

²⁸ Ngga ban gina, ming min bobo' nyir amba, ba awami asi nkpya' anang Yohana. Nema awami asi tsap anang song Arik na nang wu.

²⁹ Bobo' andishir ne abi ta ankor mmimi na wo Yesu, asi aba ta nyima tadi si ananan tsir Arik kasi didik, ti dung nati ba baftisma yi Yohana.

³⁰ Nema ani Farisi nebi nitsar amo' bana kak kiyami Arik atika nam atu man, asi aba kak dung Yohana aba ati ba Baftisma.

³¹ Asi Atikop aban tadi, asi ani ngga ti bing nga ne andishir abi nkpang kama? Basi mi ani?

³² Basi mi amumun abi song dup, aba gyo akpaman, ta di, "Kwara ni vir ntup, gina ni kak zura. Kwara ni dok gina aron ayi kuu, gina ni ka' gin na.,

³³ To gin, Yohana ni Baftisma na nyi, bana ri kiri ba', bana so amashir inabi ba', nema gina di, Ai, asi ni anerim.

³⁴ Zu ndishir na nyi ta ri, ta so, gina di, gina ni yik wu asi ni iri ti so awowon, adzidzen ama asi abi ta ankor mmimi ne abi nam zup mbombom.

³⁵ Ti si ama abami na ta ankpypeng ayi Arik anyima, bati gi yasi zup."

Yesu kop Saminu awuni Farisi

³⁶ Awuni Farisi nung na ben Yesu ri kiri kopma, asi Yesu akoma ta jisong ti aba ti ri.

³⁷ Asi uwa nung ntuna ni zup mbombom, mi na awo Yesu adibi ri kiri kop awuni Farisi ma, si wa anyi ta gir tandu anyi nisi shishim.

³⁸ Ta tir gong ma iba ku adza ma ta dibi gin, asi amayi ama ya sher Yesu adza. Asi awa kin ni funfuk ituma, ta mang taya kin adza ma ni anyi nisi shishim.

³⁹ Awuni Farisi ma mi na gyo wu, na yik kiyama, asi awa di susun ma, "Basi ndishir awama asi ni reng ne antinte Arik, ba gi uwa ma asi nga ti acho' wu ko'. Ba ya gi, uwa ma asi ni zup mbombom."

⁴⁰ Yesu a tanyima tadi, "Saminu, ngga si ni ki yi ban wa. Ban ngga nitsa," asi awa di.

⁴¹ Yesu adi, na ti ndishir nung azip andishira nung awaa kwar, gin dinari agina atung, ni waa ma soktung.

⁴² Mi bana wang ara' akana, asi awa tso' agur ba gba' waa mana. I yik mi, nga wa ati ta nyima anang?"

⁴³ Saminu adi wu, "I yik mung, awami na tso' agur amwema." Asi Yesu adi wu, "Wani ti amo' ananan."

⁴⁴ Asi awa akam ato uwa ma, tadi Saminu, Wani yik uwa ama? Ngga ni rir kop mi, ba wani nik ngga amashir ni nara adza ba', nema awa na nar adza mung ne amayi ma, taya ango' ni funfuk ituma.

⁴⁵ Ba wa ni mang ngga ba' mi ngga ni rir, awa ni rir ma bana dung mang adza mung ba'.

⁴⁶ Ba wa ni nuk ngga anyi itu mung ba', to awa na nuk ngga anyi nisi shishim adza mung.

⁴⁷ Tasi ama ngga ban wa, zup mbombom ma yi mwe na tso' aguru ma, ti na ta nyima amwema. Awami na tso' aguru ma tsap, awa na tanyima tsap.

⁴⁸ Asi Yesu adi wu, "Na tso' zup mbombom mi agur wama."

⁴⁹ Andishir abami ba dibi ri kiri ndo ba vung reng ne kpaman, "Awama asi nga, mi a tso' zup mbombom agura?"

⁵⁰ Asi Yesu adi uwa ma, "Zup didik mmi ni ta wa gyo', wabi ji keke."

8

Amba nung bana tsin ndo ni Yesu

¹ Gong kama, Yesu na dzip ntun nkpinkpaya' ni tsitsap ta dibi ban reng Arik nebi reng ku re atu yi song Arik. Amung kopma awur ne awaa ma basi ndo na wu,

² ne amba nung abami na kpbab anerim ta nam ba ane ro man. Ming man Maryamu (agyo wu ti Magadaliya), awami na kpbab wu anerim a tangba ari kpama,

³ Yuwana uwa wu Kuza, Kuza awa si ningur nitum kop Hiridus. Neni Suzanatu, neni amba nung nidum. Amba ma bana vuu ki yi ko' man, anam ani Yesu nebi amun koma ndum ma.

Gyom ni bibi kami na tip

⁴ Mi andishir nidum ba dibi bing ri ntutun kankang ta nyi ni Yesu, asiwa anik ba ankpypeng ayama.

⁵ "Ni tip na koma tip bibi arum ama. Asi ming ku iyii bibi ma, asi nung ya roku tsir: Asi kwang nga, asi nunor abi shu ba sara.

⁶ Nung ya ni kpyeng sher itu kpyayik. Mi yani ru si ya kur, ti ba amashir abuma.

⁷ Nung ya ni roku ming nchong, siba fur ndo, asi ankakiki amuera nang.

⁸ Ni bibi nung yani roku ming mmimi didik, yani nik kpyeng agin na gin nang yami na dik atip pa."

Mi na ban ama, asi awa gi kor tadi, "Nisi ne atong ayi wo, aba wo."

⁹ Amun kop ma bana rip wu, asi ani ankpypeng ayama adi.

¹⁰ Asiwa adi, gina abama, na tanyima gina bi gi song Arik. Tasi mbira andishira, se ni ankpypeng. Bati sung ayi ti ba yik, nema baba ti yik ba'. Bati shera atong, tiba wo, nema baba ti wo ba'.

Yesu nanam aban ba atu yi gyom ni tip pa

¹¹ "Kiyami ankpypeng ayama aban asi ya. Bibi ma, kasi reng Arik.

¹² Tasi bibi kami ni roku tsir, kasi mi andishir abami na wo reng Arik, asi Nirem atso' ka ngura asusun aman, ti kir aba ta nyima ba', tiba yik ta shur.

¹³ Bibi kami ni roku itu kpyayik, kasi mi andishir ta wo reng, si aba ta ka ni nyer. Abiba ma, baba asi ne aring ba'. Bati tanyima yi vin nkpang tsap, mi tun tsar ti nyi, na aba tag zup didik man asher.

¹⁴ Bibi kami ni roku ming nchong, kasi mi andishir bami na wo reng, basi ming ku tsin man, ni nyer ki ko', nebi wop ki gong mmimi ni tso' ba itu, yani mmuer ba nang, ti dung ba bana gi nik npyeng didik ba'.

¹⁵ Bibi kami ni roku mmimi didik, kasi mi andishir abami na wo reng Arik, bana ta ka susun gin ta girka, ta tir mgbangbang, ta nam ndum ma naka ta nik npyeng.

Ki yi der ba ku songma

¹⁶ "Ba wami ati mor kider ta kung nga ni rin, ko aba neya awo' kikir. Oo, se aba neya iba ku song ma, ti dung abami ati rir, aba yik der ra.

¹⁷ Ti koneni yami ni sung rer ati bura aruma, ni kiyami na akung nga ati gira ruma baku der.

¹⁸ Gina bi nanam to mi gina wo ankpypeng. Ti awami asi ni ki, ati gyo' adom wu ma, nema awami atso' basi ni kinung ba', ti vung vin yami ayik awa sima neya, ati taya ri newu."

Amun zumana ni Yesu ne iyama

¹⁹ Iyama Yesu neni amun zuman bana nyi ti aba yik Yesu, nema ba bana gi tip koma nawu ba', ti andishir basi nidum.

²⁰ Asi nung awa adi Yesu, "Iyami ne mun zumin aku tir abum, bati ba yik wa."

²¹ Asi awa tanyima ta adi ba, "Iya mung ne mun zu mbor asi bobo' abami awo reng Arik ta dzip ka."

Yesu na kya' mgbungbu yi amashir

²² Arika nung nga ma Yesu adi amun kop ma, "Kwara bi zor nya ti koma gong ku." Asi aba agura rir gum nung ta vung zor.

²³ Basi ming ku tsin, asi nna ya vung wu. Asi gbungbu mashir ya gur nya. Asi mgbungbu ya tur amashir ashur gum ma, mi gum ma kati jirim amashir, siba vung reng anne awowon.

²⁴ Asi amun kop ma akoma ti shim wu, siba adi, "Atikop, Atikop, kwara ti dar."

Asi awa kama shim, ta tsing mgbungbu ma nebi nfu amashira, asi ya gbur tir ryot.

²⁵ Asi awa adi amun kop ma, "Zup didik mina yasi ani?"

Nema shishi ni tiba, kiyama ni tu ba susun awowon, tadi akpa man, Awama asi nga? Anik mgbungbu nebi amashir anu tiba dzip ki ban ma.

Yesu na nam ndishir nesi ne anerim kpama

²⁶ Mi bana rir ming mmimi Garasinawa, yami si gar andzang ni nya Galili.

²⁷ Mi Yesu na ji mmimi tong nya, ankya' si nung ni ntuna awa na nyi nawu, asi ni anerim. Na amin adibi retan sang nga antur, nema ba song kop ba', awa nak asong baku agun.

²⁸ Mi ndishira na yik Yesu, si awa aroku itima, asi awa agi kor kpankpang ta te akwa tadi, "Mmi ani ni ngga, Yesu Zu Arik ni Shuyi? Ngga ben wa, kir tun ngga tsar ba'."

²⁹ Ti Yesu naka amin atsing anerima aba wong aru ta dung ndishira. Ankpang nidum anerim ma amin na angur wu. Baya amin na rop wu ne ariri' nkor adza ne yo', ne dza nung atiyen ropa. Anerim ma ba war wu gyo' ming ankwang mi ba nung.

³⁰ Yesu na arip wu, "Sa' mi si nga?" Asi adi, "Nidum," ti anerim ma ba mwe ming kpama.

³¹ Anerima ba vung ben Yesu kir aba dung ba koma ming ba ku dar ba'.

³² Abuma addi nidum ba dibi iri gar nkpang. Ankya' anerim ma aba ben Yesu aba dung ba rir ming addi ma. Asi awa tanyima.

³³ Mi anerima na aruri ni ndishira, ta rir ming addi ma. Asi bobo' addi ma ba gur ni tsur ta koma ming gar nya ku rim, asiba kpyeng asher ming nya ta kpyi.

³⁴ Mi abi ber addi ma bana yik kiyami ni nam, asi aba tsura rir tsip, ni vin ntun ti ba ban kiyami bana yik.

³⁵ Andishir bana dibi ru tiba to kiyami ni nam. Mi bana nyi ni Yesu, siba ayik ndishira awami anerima bana ru ari ma, na sung antur, ta ko song iti Yesu. Si shishi ya tiba.

³⁶ Abami na yik kiyama, asiba ban andishir mi ni sine anerima na ti ta wyer.

³⁷ Bobo' andishir gar Garasinawa siba ben Yesu aba dung ba mmimi man, ti shishi ni tiba awowon. Asi Yesu rir gum ku amashira, ta kama koma.

³⁸ Ndishira awami anerima na aru ri nawu, na ben Yesu aba ta nyima awa ba dzip wu. Nema Yesu bana ta nyima ba'. Ta diwu,

³⁹ "Kam koma kop, tika ti ban kiki kpingkpya' ya mi Arik na nam wa." Asi ndishira, koma koneni ming tsip ta dibi ban kiki ya mi Yesu na nam wu.

Yesu na gi kum vinwa, ta nam uwa ni zor agi

⁴⁰ Mi Yesu na kama nga ari nya, andishir nidum na ta wu, ti bana dibi ngup wu.

⁴¹ Asi ndishir nung ni sa' Yayirus etum, ming ku ankpypingkpya' kop ku bing Yahudawa, na nyi ta tar agbarang iti Yesu. Ta ben Yesu aba koma kop ma,

⁴² ti awa sini ivama gin ankya', awami asi ne amun ashe awur ne waa, ako kur anu ku.

Mi Yesu asi ming ku tsin asi bing nga ya mmo wu kowuni gar.

⁴³ Uwa nung asi ming andishira, na ti je ku iro ashe wur ne waa, adibi zor agi. Na nwnun bobo' ki yami asima naya bi wop auwu, ba awami na gi nam wu.

⁴⁴ Na dzip gong Yesu si awa sa' ko' tong ter antura ma, asi abubuma zor agi ma gbutir chip.

⁴⁵ Yesu rip, "Asi nga atu ngga?"

Mi bobo' man bana atun, ankya' Bitrus adi, "Atikop, andishir na kamwa gong kowuni gar, ta kung wa."

⁴⁶ Asi Yesu adi, "Nung na tuu ngga. Ngga ni wo tsi yani ru ri ni ngga."

⁴⁷ Mi uwama na yik Yesu na gi, bati ya sung rer ba', asi awa atip anyi ta wyir kpa, ta roku iti ma. Ta aban iti andishir bobo', kiyami ni dung awa na tuu Yesu, nebi mi na wyer abubuma.

⁴⁸ Asi awa diwu, "Iva mung" zup didik mi, ni dung wa wyer. Wabi koma keke.

⁴⁹ Bana dzen areng ater ba', asi nitum nung awa ari kop Yayirus, ningur ni kop ku bing. Tadi Yayirus, "Dung gin nitsar aba song ashi, ti vami naka kuu."

⁵⁰ Mi Yesu na wo ama, asi adi Yayirus, "Kir ti shishi ba', wabi tanyima susun ankya', ati wyer."

⁵¹ Mi Yesu na rir kop Yayirus, bana dung nung na rir ndo nawu ba', ana' asi ne Bitrus neni Yohana neni Yakubu, neni ada ma vin uwama neni iyama.

⁵² Koni nga adibi gin ta ti ruru atu yi vin uwama. Yesu nadi, "Gina bi dung gin na, vin uwama bana kuu ba', ako kur nna."

⁵³ Asiba amuar wu, ti bana gi ti vin uwama naka kuu ba'.

⁵⁴ Yesu na vung wu ko' si awa gi kor tadi, "Va mung, wabi gur."

⁵⁵ Si rim ma kam nga, na gur zagin. Asi Yesu adi ba, aba nik wu kinung aba ri.

⁵⁶ Adida ma siba shur vir kiyami bana yik, nema Yesu na tsing ba kir aba ban nung kiyami ni nam ba'.

9

Yesu na tum amun kop ma awur ne waa

¹ Asi Yesu gyo amun kop ma awur ne awaa bing ba gin, asiwa nik ba tsi ne anu atu ayi bobo' anerim, tiba ya nam anero kankang.

² Na ya tum ba, aba koma tati ban reng ku song Arik, aba ya nam abi ro.

³ Naya diba, "Kir gina bi tso' kinung gir atu yi tsin min, kir ya gir gin nkpuke, ni aporo, ni deng, ni ankor, ni antur awaa.

⁴ Ni kop kami gina ti rira, gina bi jisong abum ma, se nkpong kami gina ti dung ntuna.

⁵ Nema, ba kami ta kak ta gina ma, tasi mi gina ti dung ntuna gina bi tur

mgbungbuk yi adza min, ti yabi si ki ban, atu man."

⁶ Asi aba gur ta zip mun ntun, ta dibi ban reng ku re wo, ta aya nam abi iro koneni.

Hiridus na kpura dum

⁷ Asi nkpong nga Hiridus etum ni Galili, na wo bobo' kiki yami tsin, asi wa reng nne awokon. Ti anung ba di asi Yohana ni Baftisma awa na gur ming abi kpyi.

⁸ Anung ba ya adi asi ni reng ni antinte Arik Iliya awa na far aru. Anung ba ya di, asi gin ming ku abi reng ne antinte Arik abi kukup na gur.

⁹ Asi Hiridus adi, "Yohana ama, ngga ni dung bana kpyeng wu itu. Asi nga awa, ngga ya wo kikiyama atuma?" Asi awa ti mi awa ti yik wu.

Yesu na wok andishir agbugba tung

¹⁰ Mi abi tum ma bana kama nga, asi ba ban Yesu kap kiyami ba na nama. Asi awa tsok ba ki ma, ta koma ntun nung agyo ya ti Batsaida.

¹¹ Gong kami andishir bana wo asi amung nga, asi aba zip wu. Siwa taba nyima, ta ban ba reng atu yi song Arik, na aya nam abami wop aba wyer.

¹² Mi arikagur nati, asi awur ne waa ma nyi nawu. Siba diwu, "Wabi dung andishir abama arir mun ntun ne mbir bubum yami yasi ayang nga, tiba wop kiri ni bubum yi kur. Ti iba kami kwara sima asi ankwang, ba andishir."

¹³ Nema na diba, "Gina, bi nik ba kinung aba ri." Asi aba adi wu, "Kiyami kwara sima neya, deng tung ne ambe waa. Tasi ma, kwara ti koma ti rep andishir abama bobo' ki ri."

¹⁴ (Anurum ankya', bana war agbugba tung).

Yesu na di amun kop ma, "Gina bi dung ba jisong akpa' so' tu tung."

¹⁵ Asi amun koma siba dzip ban ma, siba dung andishir bobo' ba jisong.

¹⁶ Asi Yesu na tso' deng tung ne ambe waa ma, siwa gi itu shu ta nyer Arik, ankya' si awa tsika amwe, ta anik amun koma aba gap andishir.

¹⁷ Bobo' man, bana ri shir. Amun kop ma, na vuu mbir ku dika, a shur ashu sisang wur ni waa.

Bitrus na ban, Yesu asi Kristi

¹⁸ Arik anung ama, Yesu adibi ben awa na kpama, amun koma bana nyi nawu ibama. Asi awa rip ba tadi, "Andishir badi ngga si nga?"

¹⁹ Amun kop ma ba diwu, "Anung badi wasi Yohana ni Baftisma. Anung badi wa si ni reng ni antinte Arik Iliya. Nema

anung badi, wa si gin ming ku abi reng ne antinte Arik abi kukup si awa na gur."

²⁰ Asi awa rip ba, "Nema ti gina pa, ngga si nga na gina?"

Bitrus ata nyima tadi, "Kristi, ni tun awu Arik."

Yesu na reng atu, mi ati kuu

²¹ Asi Yesu na tsing ba awowon, tadi kir ban gin nung reng kama sang.

²² Na aya adi ba, "Asima aba tun Zu Ndishir atsar bimbana. Aningur andishir, abi tok ankpur ankpuyngkpya', ne abi tsar Musa, bati ka' wu. Ati nwun wu, arik ni tar, ati gi wu gura ri nebi kpyi."

²³ Asi awa diba bobo', "Tasi ma awami na tayima ati si vin kop mung, se na kak ituma, tiba tso' angau ama kowuni arik ta zip ngga.

²⁴ Tasima awami di awa ti ta vir ma gyo', ati shuk ka. Ni awami bana kama to ta kya' vir ma ba' atu ayi sa' mung, ati ta tuma agyo'.

²⁵ Asi anu adidik atama ndishir ati yik, mi ta yik gong mmimi bobo' ti aba shuk virma?

²⁶ Tasima awami ati shisha mung ne reng mung, Zu Ndishir ati ti shisha ma, nkpang kami ati nyi ming ku nkpya' ma, nebi nkpya' ku Ada, ne nkpya' ku abi tum abi si tsetser.

²⁷ "Ngga ban gina zup, anung abami aku tir ming ayang nga, baba ti kuu ba', se bana yik song Arik."

Yesu na san kpama itu nkpang

²⁸ Gong ku nvi tangdar yi ban reng kama, asi Yesu na tso' Bitrus, Yohana, nebi Yakubu, bana wong tu nkpang ndo, ti aba ti ben Arik.

²⁹ Mi Yesu asi ming ku ben Arik, asi iti ma kamsan, ntuntur ma ni te kikar pas, ya ni tso' ayi.

³⁰ Basi auwa, asi andishir anung awaa Musa nebi Iliya siba far aru, ta vung reng ne wu.

³¹ Bana far aru ming ku nkpya', asi aba reng ne Yesu, kiyama ti shuma atu yi kuu ma ming Rushelima.

³² Bitrus neni abami basi ndo, ba dibi wo re ku kur nna. Mi bana akama shim asi ba yik Yesu ming nkpya' ma nebi andishira waa baku tir ndo nawu.

³³ Mi andishira bana ti dung Yesu ta ti koma, asi Bitrus adi wu, "Atikop, ya wera mi kwara si ayang nga. Dung kwara tar abur atar, gin kasimi, gin kasi ku ni reng ni antinte Arik Musa, gin kasi ku ni reng ni antinte Arik Iliya." (Baba na gi kiyami aban ba').

³⁴ Bana zan na areng ater ba' asi akpawur anyi ta kung ba. Mi akpawur na kung ba, asi amun kop ma ba ti shishi.

³⁵ Asi aba wo kor ruri akpawura, tadi, "Awama si Zu Arik, Ni Sar amung. Gina bi wowu."

³⁶ Mi kora ni reng ama, asi ba yik Yesu na kpama. Amun kop ma bana gir kiyama ming akpaman. Nvima, ba bana ban nung kiyami bana yik ba'.

Yesu na nam vivin nisi ne anerim

³⁷ Ambwer na nngan si Yesu ne amun koma siba aji ri tu nkpang, asi andishir nidum anyi ta marakpa na wu.

³⁸ Asi ndishir nung ming ku bing nga na gyo ni kor nkpya', tadi, "Nitsar. Ngga ben wa wabi ro susun zu mung, awa si vivin amung anky'a'.

³⁹ To anerim nung naka min wong wu, ta dung wu ati akwa kpangkpang. Rima ya nguru, kpa ka wir wu, anuma ka tuk ka amfu. Ba ya dung wu ba', yasi ming ku ti dar wu.

⁴⁰ Ngga ni ben amun komi aba gir anerima arum kpa ma, ti ba bana gima ba'."

⁴¹ Asi Yesu ata nyima, ta di, "Gina andishir abi nkpang mbombom kama, abi sang nga zup didik. Yi nkpang tama ngga ti song ne gina? Mi ngga rop susun ne gina? Gir vina nyima ayang."

⁴² Mi vina ata nyi ni Yesu, asi anerim ma angur wu ata' agyo' mmimi, kpama ka vung wyir. Nema Yesu na tsing anerima, asi awa nam ivina, ta nap wu anak ada ma.

⁴³ Bobo' andishir abami nasi bama siba vung anu gir tsi yi nkpya' ku Arik.

Yesu na ya reng atu yi kuu ma

Mi andishir ba amis atu kiki yami Yesu na nam, ta ban amun koma tadi,

⁴⁴ "Wo gin ananan kiyami ngga ti ban gina adza'a. Ati kak Zu Ndishir ayo' andishir."

⁴⁵ Nema amun kop ma ba bana gi kiyami aban ba', na sung ka arer ba. Asi aba ti shishi aba rip wu itu ku reng nga.

Nga wa si nkpya'

⁴⁶ Asi antam ya agur ming ku amun kopa, atu yi nga wa si nkpya' anang.

⁴⁷ Mi Yesu na gi kiyami ba shuma atuma asusuna man, asi atso' vivin nung, ta dung wu ati tir nnga wu.

⁴⁸ Tadi ba, "Awami na ta vivin tsap, ni sa' mung, na ta ngga. Awami na ta ngga, na ta awami na tum ngga. Ti awami asi tsap ming min bobo', asi awa sini si nkpya' nang."

⁴⁹ Asi Yohana adi, "Atikop, kwara ni yik nung adibi gir anerim ruma ne sa' mi, kwara ni waru ma, ti ba sina kwara sang."

⁵⁰ Yesu na tanyima tadi, "Kir gina bi waruma sang, awami ta nak agbang kpa na gina ba' asi amin."

Andishir abi Samariya bana ka' ta Yesu

⁵¹ Mi nkpang kani tip nyi ka mi ati tso' Yesu ta akoma gbarshu, asi awa suntu ta koma Rushelima.

⁵² Asi awa atum abi tum aba riti, ta koma vin ntun nung yi Samariya, ti aba nam wu abum.

⁵³ Nema andishira abi vin ntuna bana ka' ta wuma, ti na sun tutu ta koma Rushelima.

⁵⁴ Amun koma Yakubu neni Yohana bana yik andishira bana nam ama siba di Yesu, "Atikop, wati tayima kwara bi ben Arik aba tum ni uwur kabi ri shu, ti iri ba?"

⁵⁵ Nema Yesu na kam ato, ta tsing ba.

⁵⁶ Asi awa ni amun kop ma ba koma vin ntun nung.

Kiyami ti vung abi di aba ti zip Yesu

⁵⁷ Mi basi ming ku tsin tsir, asi ndishir nung ama adi Yesu, "Ngga ti zipwa iba kami wati yer ra."

⁵⁸ Yesu na tayima tadi, "Agugu aba ankwang basi ni adudu aman, mun nunor yasi ne anjen aman shu, nema Zu Ndishir basi ni abum ni kur ba'."

⁵⁹ Na di ndishir nung, "Zip ngga. Nema ndishir adi wu, Atikop, dung ngga ruu ada mung aring, tika sin zip wa."

⁶⁰ Yesu na tanyima tadi, "Abami na kpyi aba ruu amun zuman abi kpyi. Nema wabi koma ti ban reng ku song Arik."

⁶¹ Nung nga adi, "Ngga tiya zipwa, Atikop, nema dung ngga koma ti ndi andishira abi kop mbor se arika nung."

⁶² Yesu na diwu, "Awami ati sa' ko' kar ku uwum randong, taya ato gong, bana mar song Arik ba'."

10

Yesu na tum andishir soktangba ne waa

¹ Gong kama Atikop na tum amun kop ma soktangba, ta gap ba awaa, awaa ntun ntun yami ati dzip.

² Nadi sher ya mwue, abi shera basi tsap, asiba aben Atikop ni sher, ba tur abi sher ankwang ama.

³ Koma gina, Ngga ni ntum gina mi awatam, ming agugu ba nkwang.

⁴ Kir tso' gin ankor, nibi aporo, nibi akpadza. Kir tir ti tik gin nung tsir.

⁵ Tasi mi gina ti rir kop, gina bi vung di, keke ka bi song kop pa.

⁶ Ndishir didik ta sima, keke kabi ji tu ma, nba ndishir didik ya bi kam koma gina.

⁷ Gina bi song kop pa, ti ri ti so, kiyami bana nik gina, tiya si ananan aba nik ni nam ndum achira ma. Kir san gin akop, ba'.

⁸ Ntun yami gina ti rira, ata ta gina, gina bi ri kiyami bana nik gina.

⁹ Gina bi nam abi ro ntuna, tiya ban gin andishira, song Arik kani tim nga na gina.

¹⁰ Nema ntun yami bata kak ta gina nyima, gina bi tso' tsir tidi gin,

¹¹ Kota si mgbugbuk yi ntun min ya song kwara adza, kwara tura shur ba. Nema gina bi diba song Arik ni tip nga.

¹² Ngga ban gina, arik kama ati kun Sidom anang gina ntuna.

¹³ "Anyia gina, Korasin, Anyia gina Batsaida, ki shishi yami na nam ma na gina, basi bana nama Taya nibi Sidon, basi gina ni min kam san ti dung nam zup mbombom gina bi sung akpo' ki ti kin tong itu.

¹⁴ Arik ne amo', ati gi ayi ato Taya nibi Sidon anang gina.

¹⁵ Wa Kafarnahum wa yik ati tso' wa gi shu yi? O'o ati tur wa ta koma ting mmimi."

¹⁶ "Yesu nadi awami ta wo gina, nawo ngga. Awami ta kak gina na kak ngga. Awami ta kak gina na kak awami na tum ngga."

Amun kop Soktagba na kama nga

¹⁷ Mi amun kop soktangba bana kama nga ni nyer, "Tadi Atikop, vung amun anerim ba dzip kiyami kwara ban ni sa' mi."

¹⁸ Asi adi ba, "Ngga ni yik Nirem na roku ari shu mi inne.

¹⁹ Ngga ni nik gina tsi yami gina kwang yhwa ani irang, gina ti nang kiki yi nam adziden zor ami, ba kinung yami yi ti gina.

²⁰ Nema, Kir nyer gin tidi amun anerim awo gina, gina bi nyer mi ta tse asa' min gbarshu."

Yesu na nyer

²¹ Nkpang kama Yesu na nyer awowon ni Rim tsetser, tadi, "Ngga ni nyer Ada, Atikop ni gbarshu nebi ni mmimi, wani sung kiyama rer abi ankpoyeng ne abi bu ayi, ti tsar abami ba bana gi kinung ba'. Ada, wani yik yini werwa ma.

²² "Ada mung na nik ngga koneni. Ba awami nagi Zu sewa Ada, ba awami nagi Ada sewa Zu, nebi awami Zu Arik na tawu nyima ta tsaru ma."

²³ Yesu na akam ato amun koma ta diba kontong, ayi yami yana yik kiyami gina ni yik, yasi na anu didik.

²⁴ Ngga ban gina Abi reng ne antinte Arik, nibi atum bati aba yik kiyami gina ni yik ka ba bana yika ba'. Bati aba wo kiyami gina niwo ba bana wo ba'.

Ki didik yami awu ni Samariya na nam

²⁵ Nung nigi amo' Musa, awa nagur atir ta tsar Yesu, ta rip wu, "Nitsar, ngga nam are ti gi ta vir mung ti yik song ni song?"

²⁶ Yesu na diwu, "Natse are amo' yi Musa? Yani ban ti di ani?"

²⁷ Asi ndishira adi awa na gi, "Wabi ta Atikop mi Arik, ni susun mmi bobo', ni virmi, ni tsi mi, ni song mi. Wabi ta zu min nyima mi tumi."

²⁸ Yesu adi wu, "Wani ban ananan. Wati nam ama, wati song."

²⁹ Ni gi mgbanwu ma na tsar ituma awa na gi zup, tadi Yesu, "Nga wa si zu min?"

³⁰ Yesu na diwu, "Nder nung na agura ri Rushelima ta tip aji ta koma Yeriko. Siba mara kpa nebi gip, siba tawu kiki, ta tsik wu, tsik mbombom, ta dung wu akur agbang kuu."

³¹ Ni tok ankpur na tsin, tsin, ma ta dzip tsira tayi ku ako kur si adzip gar gin ta gari kima.

³² Anky'a' nder nung awuni Lawi, naya dzip tsira ta yiku ako kur si adzip gar gin ta gari kima.

³³ Asi nder nung wuni Samariya adzip abuma. Mi na nyi ta yik ndishira, siwa ro susun ma.

³⁴ Ta koma nawu ta kin wu anyi, ni amashir inabi ta dibi rop wu ashishi ma. Ta tso' wu sa' ngam ama, ta gir wu takoma ba kukur ta nik wu awu.

³⁵ Ne mbwuer na tso' dinari waa anik ni kopa aba to wu, tadi ngga ti nga kiyami wani nwnun ngga ti ka wang wa."

³⁶ "Yesu na diwu, ming ku adera atar abama, nga wa ming man wani yik asi zumin nibi wami na rir ayok abi gip?"

³⁷ Nigi mkpangwu ma adi wu, awami na ro susun ma. Yesu adi wu, "Wabi koma tika bin nam ama."

Yesu na koma ni Marta nibi Maryamu

³⁸ Yesu na amun kop ma basi ming ku tsin, na rir vin ntun nung, asi uwa nung ni sa' Marta na tawu ane kop ma.

³⁹ Ti asi ni iva man agyo wu ti Maryamu, asong iti Atikop ta wo reng ma.

⁴⁰ Marta ndum ne tso' wu tu, asi akoma nawu tadi "Atikop, bawa ni kamto ba', iva mbor awa na dung ngga ndum ma kiki mung? Ban wu tidi aba rak ngga ma."

⁴¹ Atikop na tanyima tadi, "Marta, Marta. Susun mi nigur, kiki nidum."

⁴² Asi ki gin awop pa. Maryamu na tun kiya wyer, ba awuni ati gi tawu neya."

11

Tsar Yesu atu yi ben

¹ Arika anung ama Yesu adibi ben banung kama. Mi na ter, asi gin ming ku amun kop ma adi wu, "Atikop, wabi tsar

kwara ben, mi Yohana na tsar amun kop ma."

² Na diba, tasi mi gina ti ben, gina bidi, Ada nisi gbarshu, aba gir sa' mi tsetser, etum mi kabi nyi.

³ Nik kwara kiri yami kwara wop yi aring, aring nga.

⁴ Wabi tso' kwara zup mbombom mbor, mi kwara tso' gura abami na tara kwara. Kir gir kwara ti dung nirem ba rem kwara ni kiyami kwara roku ba'.

⁵ Yesu na aya di amun kop ma, aba di gin ming min asi ni dzen, na koma nawu ne tsutsu buu tadi wu, dzen, wabi nik ngga kwar deng mi tar.

⁶ Ti dzen amung nung awa na ri tsin ta anyi ngga ya adza'a. Ba ngga sini kiri yami ngga ti nik wu ba'.

⁷ Dzena mi ama ata nyima ri ming tar, tadi, Kir kpur ngga ba'. Ngga nika min kung anutsir. Ngga ne amun na mung, kwara ni ka jikur. Ba ngga ti gi gur ti nik wa kinung ba'.

⁸ Ngga ban gina, kota si bati gur ta nik wu kinung mi asi dzen ama ba', ti shisha yati te wu, ati ra sa' ma, mi aba gur ta nik wu kiyami awop.

⁹ "Ti ngga ya ban gina, gina bi dibi ben bati nik gina. Gina bi dibi wop gina ti yik. Gina bi dibi ngwur ati bu gina.

¹⁰ Awami ta rip, ati nik wu, awami ta wop ati yik, tasima awami ta ngwur ati bu wu.

¹¹ "Ada tama ming min, mi zuma ta ben wu ambe, ti ba nik wu yihwa?"

¹² Koba ben wu nkpangkuko ti aba nik wu irang

¹³ Gina andishira ambombom, gina ne gi nik amunun amin shisha yi wyer, Tiba di Ada min ni shu ati nik Rim ma abami na ben wu sang yi?"

Yesu ne Ba'alzabul tum anerim

¹⁴ Arik anung nga ma Yesu na dibi gir rim ndishir ne anfikatong ruma. Mi anerim mbombom na ru, asi nefikaton nga areng. Andishir abi si bama, siba ti shishi.

¹⁵ Asi anung ming man adi, "I, ni tsi Ba'alzabul etum anerim na gir anerim mbombom aruma."

¹⁶ Anung bana ti aba tsar Yesu, siba diwu aba kam mbir kami ti tsar, aba di tsi ma ya ri ne shu.

¹⁷ Nema Yesu na gi asusun aman, si adi ba, "Andishir abi etum kami ni ngar etum ma kati jur, kop kami ni ngar, kop pa kati sher var.

¹⁸ Tasi mi Nirem ta tsik mgbu ni akpa ma, etum ma ka ti tir yi? Ngga ni ban ama, ti gina ni di, ni tsi yi Ba'alzabul ngga ni gir anerim ruma.

¹⁹ Tasi ni tsi Ba' alzabul ngga gir anerim ruma, ti, amun kop min pa, ni tsi yi nga gina gir anerima min ruma? Atu ayama bati te gina amo'.

²⁰ Tasi Ngga ni tsi ya Arik ngga gir anerim ruma, etum ku Arik kani nyi gina.

²¹ "Tasi mi ndishir ni tsi na kor agbandung ama, ta ber kop ma, kiki yi kop ma ati song keke.

²² Tasi nung ta nang wu ni gbegbereng ta tsik wu nang, nawa ta agbandung awami sa' ayi ma nawu, ati vuu kiki yi kop pa agap.

²³ "Awami basi ni ngga ba', asi dzen zor amung. Awami ba na rak ngga bing nga ba', awa ashera var."

Kamkoma rim shishir kpa ku ndishir

²⁴ Rim mbombom, mi ti wong ru ni ndishir, na ya retan bubum kukur, na ya wop baku song shi. Mi yati wop ara' kana, na ya di ituma, ngga ti kam koma kop kami ngga ni ru rima.

²⁵ Mi yati kam anga' ti yik kopa na kun ka tsetser ta nam ka.

²⁶ Nema ati koma ti gir anerim anung atangba, abami na nang wu bi nam zup mbombom, bati rir ta jisong ming ma. Tong tera, song ku ndishira ka ti chokra nang ku iti.

Nyer yi zup didik

²⁷ Mi Yesu asi ming ku reng, asi uwa nung ming andishira nidum, agi kor tadi, "Arik ba nik anu didik uwa awami na nyir wa, ti wani mang kye ma."

²⁸ Yesu na tanyima tadi, "Ai, abami awo reng Arik, ta aya dzip ka asiba si abi anu didik."

Andishir ba di Yesu ba nam ba ki shishi

²⁹ Mi andishir ba dibi bing nidum nawu, asi Yesu adi, "Asi nkpang mbombom ka. Ba wop aba yik kinung, nema bati tsar ba kinung ba', se yi Yunusa.

³⁰ Mi Yunusa na si kinung ne andishir abi Nineba, sema ngga Zu ndishir ti si kinung ne andishir abi nkpang kama.

³¹ Arik ni ti amo' ayi tong ter, Etum amba ni shin ati gur ndo ne andishir abi nkpang kama, ta ti ba amo' ta rop ba. Ati nyi ari tong ter gong mmimi tiba wo apyeng ayi Suleimanu. To gin awami na nang Suleimanu awa ayang.

³² Andishir abi Nineba bati gur tir arik ne ti amo' ndo na andishira abi nkpang kama. Tiba ti ba amo', tiba rop ba. Ti baba na san ta dung zup mbombom mi bana wo reng Yunusa. To, gin awami na nang Yunusa awa.

Kider yi kpa

³³ "Ba awami ati mmor kider ta sung nga arer, koba neya awok adem. O'o, se aba

sa'a iba ku song ma, ti abi rir aba yik der ma.

³⁴ Ayi ami yasi ki ter yi kpa mi. Tasi mi ayimi ta wyer, bobo' kpa mi kati shuma ni der. Tasi mi ayimi na tara, se kpa mi kabi shuma ni buu.

³⁵ Nema, wabi to der yami si ni wa, yasi buu yi.

³⁶ Tasi bobo' kpa mi kati shuma ni der, ba baku ti buu tsap amin, kati der sher mi ki yi der ya der sher wa."

Yesu na ngan ani Farisi ni abi tsar andishir

³⁷ Mi Yesu na reng ater, asi awuni Farisi na ben wu ri kiri kop ma. Mi na yer, ako song bi ri kiri ma, ba na nar ayok ba' mi nam mana.

³⁸ Asi awuni Farisi ma, asi awa angar anu mi ayik Yesu adibi ri kiri ma, bana nar ayok ba' mi nam mana.

³⁹ Atikop na diwu, "Gina ani Farisi abama, gina nar gong agbugba, nema nne min ni shuma ni zup mbombom ni mwuer abum.

⁴⁰ Gina arurur. Ba bana gi awami na nam gong abuma asi awa na nam ming nga sang yi?

⁴¹ Gina bi nik kiyami gina sima neya shisha, abami ba sang nga mana ya. Ti kiyami gina ti nar tibi si tsetser iti Arik.

⁴² "Anya, gina andishir abi Farisi. Gina nik Arik gin ming ku wur ming avunvu ayi arampa ayi yii ning bobo'. Nema gina ni ka' kam to bi nam zup didik ti tanyima ne Arik. Asi kiki yiyama gina bi nam bing ni yuyu ma.

⁴³ "Anya, andishir abi Farisi. Gina ta nyima aba nik gina baku song didik kop ku bing Yahudawa, tiba ya tik gina yi shuyi idup.

⁴⁴ Anya min. Gina si mi agun ayami ba yik ka ba', ayami andishir ba tsin ituma sang nga gi."

⁴⁵ Asi gin ming ku abami tsar amo' Musa adi, "Nitsar, wati ban ama, ai, kwara ma, wani mmuan kwara mbor si."

⁴⁶ Yesu na tanyima tadi, "Anya min abi tsar amo' Musa, gina ni rop andishir kiki yami ya ri, yami ya ro ba tso'. To gin, ba gina ni nap vivinko' min ti ra' ba tso' ba'."

⁴⁷ "Anya min, gina ni mme agun abi reng ne antinte Arik, abami anchichim amin bana mmi ba.

⁴⁸ Nema gina ni ban ne tumin kiyami anchichim amin na nam. Bana mmi abi reng ne antinte Arik, gina ni ya mme agun na man.

⁴⁹ Asima, Arik ming ankyeng ma nadi, 'Ngga ti tum ni, abi reng ne antinte Arik amung ne abi tum amun kop. Bati mmi anung aman, anung bati tung ba tsar.'

⁵⁰ Tasi ma ati rip andishir abi nkpang kama, kwar ku agi abi reng ne antinte Arik abami na mmi ba, tso' ri nkpang kami na nam gong mmimi,

⁵¹ tso' ri agi Habila ti koma agi awu Zakariya, awami na nwun wu atsutsu ba ku gbu nkawu nebi ba kusi tsetser ming kop Arik. Zup, ngga ban gina ati rip kwar agi ma, ne andishir abi nkpang kama.

⁵² "Anya min abi tsar amo' Musa, gina gir kibu tsir yi kop ku gi. Gina tu min ba gina ni rir ba', ba gina ni dung andishir abami na tayima aba rir ba'."

⁵³ Mi Yesu na dung abuma, asi abi tsar amo' Musa ni andishir Farisi, siba mmo wu, siba dibi tuu wu susun ti aba reng atu yi kiki nidum.

⁵⁴ Asi ba shuru ayi ti aba vung wu anereng ma mi ati ka ban.

12

Tsing abi ruk abum

¹ Mi andishir nidum abi war agbugba na bing, ta kwang akpa man, asi Yesu reng ne amun koma. Ta diba, gina bi nam shesher ne antu awu ani Farisi, ni kamdir man.

² Ba kiyami na kung nga yami ba ati bur ra aruma ba', nebi ba kiyami ni sung rer yami ba bati gi yika ba'.

³ Tasi ma, kiyami gina ni ban na ni buu, ati woya arik nider. Kiyami gina ni ban na sung rer, kota si ming tar ta kung nunu tsira, ati ban anereng atuma ari akpukpap.

Awami ati ti shishi ma

⁴ Gina adzidzen amung, ngga ban gina kir ti gin shishi abami ati nwun kpa nema gong kami ta anwun wu ba kinung yami ba gi nam ituma.

⁵ Ngga ti ban gina awami ati ti shishi ma. Gina bi ti shishi Arik, gong kami na nwun, asi ne tsi yami aba tok wa agyo' ming uwur. Ngga ban gina Zup, gina bi ti shishi ma.

⁶ Ba ti rep mun nunor tung kirbi waa ba'? Tasi ma Arik ba na ngwur kowuni gin ashi ba'.

⁷ Kota si funfuk itumin naka ban na bobo'. Kir ti gin shishi, ti gina wyer nang mun nunor shashan.

⁸ Ngga ya ban gina, ti awami na ta ngga nyima iti andishir, Zu Ndishir ati tawu nyima iti abi tum Arik.

⁹ Ni awami na tun gi ngga iti andishir, ngga mung sima ti tun gi wu iti abi tum Arik.

¹⁰ Nebi awami ta reng atu yi mmuar Zu Ndishir, ati tso' aguru ma, nema awami ta reng atu yi ka' Rim yi Arik, ba bati tso' aguru ma ba'.

¹¹ "Tasi mi na gir gina ta koma kop ku bing, ko iti abi rop, ko iti etum, kir gina bi

di gina ta atumin shur ni tsi, ni kiyami gina ti ban,

¹² ti Rim Arik yati tsar gina kiyami gina bi ban nkpang nga."

Gyom ni rurur nisi ni kiko'

¹³ Asi nung ming andishir adi Yesu, "Nitsar, wabi tsing zu mbor aba nik ngga kiyami si mung ming ku kikiyami ada mbor na kuu ta dung nga."

¹⁴ Yesu na tayim ma tadi, "Wa, nga na diwa bi sine ti amo' ko ngga bi sine gap gina kiki yami ada min na kuu ta dung gina?"

¹⁵ Asiwa di ba, "To gin! Kir gina bi di gina bing atu min kiki nidum, ti ba siya si vir ba'."

¹⁶ Asi awa nik ba ankyeng anung tadi, Na ti ndishir nung nisi ne ki ko' awami arum ama na nik npkyeng awowon.

¹⁷ Na vung shum susun ma, ta di, "Ba ngga sini abum ni shur npanyeng yi arum amung bobo' ba'. Ngga ti nam are?"

¹⁸ Siwa di itu ma, ngga ni gi ki yi nam. Ngga ti jir agbu yama, ti mme anung ankpinkpya', ti shur bobo' npanyeng ya arum amung ni kiki mung ming nga.

¹⁹ Ngga ti di susun mung, "Ngga sini kiki nidum yami ngga ti wore ashe ni nidum. Dung ngga song shi, ti dibi ri, ti dibi ya so, tiya wo re mmi."

²⁰ Nema Arik nadi wu, wa rurur. Buu yiyama wati kuu. Tiba to asi nga wa ati ri kikiyami wani bing ne itumi ma.

²¹ Yesu na reng ater tadi, "Ti sima ne awami ati bing tuma kiki, tasi iti Arik basi ne ki ko' ba'."

Kir gina bi ti je

²² Asi Yesu adi amun kop ma, ta sima ngga ban gina, kir gina bi ti je atu yi vir min, ni ki yami gina ri, nibi tuntur yi sung kpa min.

²³ Ti vir ni nang ki yiri, kpa kani nang ntuntur.

²⁴ Gina bi to rirideng. Baba tip koba di aba sher, ba baya sine atar ni nne ki yiri ko agbu, nema Arik anik ba ki ri. Wyer min ka nang nunor shashan.

²⁵ Nga wa ming min atu yi je, ati gi gyo' ndom ma nkpang gin vir ma?

²⁶ Tasi mi, gina ti nak ti gi nam kinung tsap mi yiyama ba', ti asi ani dung gina sa' atumin je ni mbira?

²⁷ Gina bi to mi hure ya fur. Ba bana nam ndum, ba bana rok kinung ba', ba bana nam atu man tuntur ba', nema ngga ban gina koba si etum Suleimanu nkpya' ni dong ma bobo' bana nang gin ming man ba'.

²⁸ Tasi mi Arik ati dong agiga ya ankwang ama, yami ya sima aring,

ambwer tiba tok ka gyo' atsitser wur, tiba di gina? Gina abami zup min ni kornyin.

²⁹ Kir gina bi dibi shum atu yi kiyami gina ri, ni kiyami gina so, kir gina bi ti je.

³⁰ Tasi andishir abi gong mmimi abi sang nga gi Arik, ba dibi wop bobo' kiki yiyama. Gina ba, Ada min na gi ki wop min.

³¹ Gina bi ne susun min song Arik, ati nik gina bobo' kiki yayama.

Tsar atu yi bing kiko' shu

³² Kir ti gin shishi, gina mun ngbar mung, ti Ada min anyer aba nik gina song Arik.

³³ Gina bi rep kiyami gina sima neya, ti gina bi nik abi sang nga ma neya. Gina ti nne atu min aporo ne ankor mi bati tser ba', yasi kiko' yami bati chokra ba shu, mi bani gip awami ati gipa, ni ba dan awami ati chok ara.

³⁴ Nema iba kami aporo mi asima, abuma susun mi ka sima.

Agan abi song nnwup

³⁵ Mi gina song nnwup, ti kider min bi dibi der.

³⁶ Gina bi song mi agan abami ba nwup atikop man aba nga ari baku gang yi rop nga. Mi na nga ta kum tsir, asi ba abu wu.

³⁷ Anu adidik kana song gina agan abami atikop ata nga ati yik basi tsitsir. Zup, ngga ban gina, ngga ti tun antur ankye' amung ti nam ndum, tidi gina bi jionsong ti ri ki ri, nema ati dzip itu ku koni nga tiba gir wu ki yiri ma.

³⁸ Kota nga ni atsutsu ibuu, kota si ne ambwerbwer, tiba yik ba ko song anwup, agan na asi abi anu didik.

³⁹ Nema gina bi gi, basi mi atikop ati gi nkpang kami ni gip ati nyi, aba song tsitsir, bati dung wu aba rir ta chok kiki ara wu kop ba'.

⁴⁰ Gina ma bi song tsitsir, ti Zu Ndishir ati nyi nkpang kami gina si auwa.

Gang didik ni nisang nga nam didik

⁴¹ Asi Bitrus arip, "Atikop, wa ban asi kwara ankyeng ayama, koya si ayi koni nga ni?"

⁴² Atikop na di, nga wa asi gan didik ni gi ankyeng ayama, awami atikop ma ati ba dung wu basi ningur ni gir kop ma, ti aba ya nik mbir agan na ki yiri ananan nkpang?

⁴³ Anu didik ka tisi ni gan awami atikop ma ati nyi ta yik wu na nam ndum ma.

⁴⁴ Zup, ngga ban gina, ati dung wu aba to wu kiki ma bobo'.

⁴⁵ Nema in gan na tadi susun ma, atikop mung ta gong bi nyi, na awa ba vung tsik mbir agan na, anurum ne amba, ta rir ri ti so, ti aba akwa,

⁴⁶ atikop awu gan na ati nyi arika awami gan song auwa, nkpang kami ba bati gi ba'. Atikop pa ati tsik ku tsik mbombom ta rop wu ming ku abi sang nga zup didik.

⁴⁷ Gan awami na gi kiyami atikoma nadi aba nam, nema bana namma ba', bana aya zip kiyami atikop ma na ban ba', ati tsik ku awowon.

⁴⁸ Awami bana gi kiyami atikop ma nadi aba nam ba', ta nam kiyami na mar aba tsik ku, ati tsik ku tsap. Ti awami na nik wu ki yi mwe, ati yik ki mwe ari nawu. Awami na ya nik wu ki yi mwe awowon, ati ya wop ki mwe ari nawu.

⁴⁹ "Ngga ni gir wur nyi tibi shur gong mmimi. Basi yik mung, basi naka mo' ka.

⁵⁰ Ngga sine baftisma yami ba ti ngga, ngga wa tir susun gbangbang har se bana ti ngga naya.

⁵¹ Gina ni tso' ngga ni gir gina song kusi keke gong mmimi? O'o, ngga ban gina, asi dung akpa.

⁵² Tso' ri adza'a, kop gin andishir atung bati ngar kpa' waa, atar bati ka' awaa, awaa bati ya ka' atar.

⁵³ Ada ati ka zuma, zu ati ya ka' ada ma. Iya ati ka' vama, vama ati ya ka' iyama. Iyama ruma ati uwazuma, wazuma ati ya ka' yamma ruma."

⁵⁴ Yesu na ya adi andishir, "In gina ti yik akpawur gur ri arikagur, gina di, ati ku awur ni shu, siwa aya ku.

⁵⁵ Nebi gina ti yik mgbungbu gur ko' ri, na gina di ati wu abum, se aba ati.

⁵⁶ Abi kamdir. Gina ni ya gi kiyami tsin gong mmimi nebi gbarshu, nema gi tonter ku nkpang kama, ya nang gina.

Dus gin ni niti amo' ami

⁵⁷ "Asi ani dung ba gina te tumin amo' adidik sang?"

⁵⁸ In nung ata gir wa ta koma ba ku ti amo' iti aningur, wabi nam andanda ti gina bi dus mi gina si tsir. Ta ka', ta gir wa ta koma iti ni ti amo'. Ni ti amo' ati ya nap wa nik vin nirop. Vin nirop ati ya gyo' wa jaru.

⁵⁹ Ngga ban wa, bawa ru abuma ba' se wani wang bobo' ankor yami na rop wama."

13

Dung nam zup mbombom ko wa bi kuu

¹ Asi ananan nkpang kama, andishir anung abami asi abuma na ban Yesu reng ku andishir ani Galili mi Bilatus na dung agi man na kpuradum. Na mmi ba nkpang kami ba dibi tok Arik anpur.

² Yesu na tayima tadi, "Gina yik na mmi andishir ani Galili abama, gina tso' bana nang mbir andishir abi Galili zup mbombom yi?"

³ Ngga ban gina baya sima ba'. Tasi mi gina ti nak kam san, ti dung nam zup mbombom ba', bobo' min gina kpyi mi man na.

⁴ Ko gina to andishir awur ne tangdar abami mme yi wur ni roku ituman Siluwam ti mmi ba. Gina tso', ba na nang mbir andishir abi ntun Rushelima zup mbombom yi?

⁵ Ngga ban gina ba yasi ama ba'. Tasi mi gina ti nak kam san, ti dung nam zup mbombom ba', gina ti kpyi bobo' min si."

Yesu na tsar atu yi bwap ni ka' ndo

⁶ Asi Yesu na tsar ba nkpyeng yama. Tadi, "Nati ndishir nung awami na tip nkunkun bwap arum inabi ma. Asi awa nyi ti ba kpyeng ndoma, nema bana yik kinung ba'.

⁷ Tise ama ngga di ndishir awami asi ni ber arum inabi ma, to gin, aring nga, she ku tar ka, ngga dibi nyi bi wop ndo nkunkun bwap ba. Ti kowuni nkpang ba ngga ni yik kinung ituma ba'. Chem ka tak gyo'. Ani dung ka gang mmimi shisha?"

⁸ "Nema ni ber ankwang nga na tayima tadi, Atikop, dung ka ma aring yi she gin, ti ngga kau tin nga kam gong, ti shur ka atsu.

⁹ Ka ti ndo she ku nyi, ya ti wyer. Ba ka ti nag ndo ba', na ba chem ka."

Yesu na nam uwa ni dan gong arik ni song shi

¹⁰ Nvi yi Song shi nung nga ma Yesu adibi tsar kop ku bing nung,

¹¹ asi uwa nung awa mi anerim bana sa' wu ro ta dung wu na dan gong yi ashe wur ne tangdar, ba gi nap ba' ko tsap pa min.

¹² Mi Yesu na yik wu, asi wa gyo aba nyi iti. Ta diwu, "Wakop, na tso' wa romi."

¹³ Asi wa sa' ko' ma itu uwama, ayang ne yang asi uwama nap ananan, siwa gbar sa' Arik.

¹⁴ Nema ningur ne kop ku bing nga, na ti nfu awowon mi Yesu na nam uwama arik ni song shi. Asi wa adi andishir abami basi ibama, "Nvi tani yasima yi ndum. Tasi ama, gina bi nyi ming nvi yama, ti ba nam gina. Kir gina bi nyi arik ni song shi sang."

¹⁵ Atikop na diwu, "Gina bi kamdir, asi nga wa ming min, ba juk randong ama ne kpok jaki ma, tiba gir ka ta koma iba ku ri arik ni song shi sang yi?"

¹⁶ Uwama, ari ming kop ani Ibrahim awami Nirem na rop pu, aring ashe awur ne tangdar, bisi ananan aba nam wu arik ni song shi sang yi?"

¹⁷ Mi na reng ater ama, ni dung bobo' abi kak wu, asi shisha ti ba. Nema mbira andishir bana yik wu asi nkpya' atu yi ki shishi yama bobo' mi adibi nam.

Gyom awu mgbyeng masta

¹⁸ Asi Yesu arip, "Asi are song Arik ka tisi? Ngga ti tsar ka ne ni?"

¹⁹ Song arik kasi mi mkpyeng masta mi yasi tsap, yami ndishir nung na tso' atip ankwang ama. Asi ka fur ti te nkunkun, nunor bana ro' anjen shu angga' ama."

Gyom ne kinung mi agyo yati antu

²⁰ Yesu na aya rip, "Ngga ti bing song Arik ne ni?"

²¹ Kasi mi antu awami uwa nung na sang nga bing ni mumung alkama, ti dung antu ma na nam ndum ti mumung nga ni wun."

Anu tsir moo

²² Asi Yesu avung tsin ti koma Rushelima, na dzip mung ntutun nebi ane tsip adibi tsar andishir reng Arik.

²³ Asi nung arip wu tadi, "Atikop, atisi, andishir tsap ankya' bati yik ta shur yi?" Yesu na diwu.

²⁴ "Gina bi tir ngbangbang ti rir gin ming anutsir moo, ti andishir nidum bati nama aba rir, nema ba bati gi rira ba'."

²⁵ Tasi mi atikop pa, ta nang agur ta kung anutsir kop pa, ngina ti nyi ti tir abum, ti dibi kum gin ana tsira, gina ti dibi ben, Atikop, bu kwara tsira.

"Awa ti tanyima tadi, 'Ba ngga ni gi ba kami gina rima ba'."

²⁶ Tasi ama gina, vung di, mi kwara ni ri ti so ndo niwa, wani tsar ntuntun mbor.

²⁷ "Awa ti di, ba ngga ni gi ba kami gina rima ba'. Gina bi dung ngga, gina abi nam zup mbombom.

²⁸ "Abuma, gina ti gin ti nwum anyin. Ti yik ani Ibrahim, nebi Ishaku, nebi Yakub, ne bobo' abi reng ne antinte Arik ako song, song Arik. Ati war gina ashur abum.

²⁹ Andishir bati nyi ari andzang, nebi arikagur, shu, nebi shin, ba ti song bi ri kiri song Arik.

³⁰ To gin, abi tongter aba tisi abi iti, abi iti aba tisi abi tongter."

Yesu na gin na mayi atu yi Rushelima

³¹ Nkpang kama ani Farisi anung bana nyi siba adi Yesu, "Wabi dung ayang nga, ti koma iba nung, ti Hiridus awa wop tsir aba nwun wa."

³² Yesu diba, "Gina bi koma ti ban gin ni agugu aba ankwang ama tidi, 'Ngga ti vung kpap anerim ruma ti nam andishir aring nga ne ambwer. Virku ngga sin ter ndum mung kami ngga ti nam."

³³ Yasi ananan ngga bi sin vung tsin mung aring nga, ne mbwer, nebi virku. Bi yiti wyer aba di ni reng ne antinte Arik, aba kuu banung, inta nak asi Rushelima ba'.

³⁴ "Anya, andishir abi Rushelima, gina abami ni mmi ni reng ne antinte Arik, ti

ya ta' gin andishir abami na tum ba na gina. Adza ben ngga ni ti ngga bi bing gina mi kuko abing amumun ma ming anggu ma, nema ba gina ni tanyima ba'.

³⁵ To gin, na dung gina kop min ako, Ngga ya ban gina, ba gina ti ya yik ngga ba', se arik awami gina tidi, 'Anu didik kaba song, awami ati nyi ming ku sa' Atikop.'

14

Yesu na nam ndishir ni iro uwu kpa arik ne song shi

¹ Arik ni song shi anung ama, asi Yesu na rir kop nung ku ningur ndishir awuni Farisi ti aba ti ri kiri. Andishir ba na shuru ayi ti ba to, kati nam kiyami biyi niti aba nam arik song shi ba'.

² Abuma iti Yesu ndishir nung awa adzama ne ayo' ama yana wuu.

³ Mi Yesu na yik wu, asi arip abi tsar amo' ne andishir abi Farisi ta di, "Amo' na tayima aba nam ndishir ni ro arik ni song shi, koba dung ni?"

⁴ Nema ba bana di kinung ba'. Yesu na tuu ndishir ni roma taya nam wu, ta diwu aba koma kop kima.

⁵ Ayang nga Yesu na rip andishir tadi, "Tasi nung ming min zu ma nebi randong ama na roku mbwi arik ni song shi, ba gina tunu abubuma sang yi?"

⁶ Asi ba wop ki nam ara' akana rip ma.

Tso' tumi bisi kinung ba'

⁷ Mi Yesu na yik anung ming andishir abami na gyo ba ri kiri ma, bana sar ron yi wyer, asi Yesu aban ba ankpnyeng awama.

⁸ "Nung ta gyo wa gang yi rop nga, kir koma kuti jisong iba ku song andishir ankpinkpnya' sang. Tasi mi na gyo nung awami asi kpnya' anang wa.

⁹ Nta sema ndishir ni gang nga awami na gyo gina gba' waa min ati nyi ta diwa, 'Nik, ndishir awama ron mi.' Wa yik, ati nik wa shisha, wati kam koma iba ku song mi ba si ku ankpinkpnya' ba'.

¹⁰ Nema ata gyo wa gang, wabi ti tun iba ku jisong kami ba kasi ku ankpinkpnya' ba'. Ti dung awami na gyo wa ta nyl, se aba diwa, 'Dzen amung nyi ti jisong ayang, iba ku jisong andishir ankpinkpnya'.' Yi yama ti dung mbir andishir abami na gyo ba, aba gbar wa.

¹¹ Tasi ndishir awami ta tso' tuma awa si kinung, ba bati to wu ashu ko' ba', awami ta jitu ma agyo', ati towu ashu ayi."

¹² Asi Yesu kam ato awami na gyo ba gang yi ri kiri, "Tasi mi wa ti gyo andishir bati ri kiri, wabi gyo adzidzen ami ankya' ne amun zumin amba ne anirum, ne anting amin, ne abi bing song abi kiko'. Nwati nam ama, arika nung bati ka gyo

wa man si. Nema bati wang wa kiyami wani nam ba.

¹³ Tasi mi wati gyo andishir gang, wabi gyo abi sang nga ki, nebi gbur mimi nebi ni gyo' dza, ne abi anfik.

¹⁴ Nwa ti nam ama, Arik ati nik wa anu didik. Arik ati wang wa, arika awami ati gi abi nam zup didik ri nebi kpnyi."

Gyom abi nyi gang nkpya'

¹⁵ Mi ndishir nung ming ku abi ri kiri na wo ama, asiwa adi Yesu, anu didik kasi ni awami ati ri kiri yi gang yama song Arik.

¹⁶ Yesu na adi wu, "Na ti ndishir nung mi na nam gang nkpya', na gyo andishir nidum.

¹⁷ Mi nkpanyang ku gang ni ti, asi awa tum gan ama aba koma ti ban abami na gyo bama, 'Gina bi nyi naka nam koneni si ananan adza' a.'

¹⁸ "Asi bobo' man avung ban basi ni kiki yi nam. Ni gin na di, 'Ngga ni sin ta rep ankwang, dung ngga yer bi to mi asima, ngga ben wa, wabi vung susun.'

¹⁹ "Nung awa adi, 'Ngga sin ta rep randong yi wum mi wur. Ngga si tsir ku koma nam ndum ma neya to. Ngga ben wa bi vung susun.'

²⁰ "Nung awa adi, nvi yama 'Ngga sinta ta uwa, atu yiya ma ba ngga ti yik nkpanyang ku yerra ba'.'

²¹ "Gan na na kama nga ati ban atikop ma bobo' kikiyami na ban wu. Nfu ni niti atikop pa, asi awa adi gan na, 'Koma andanda, ti dzip tsitsir ne afofor ayi tsip, wabi ban abi sang nga ki, ne abi gbur mmimi, ne abi anfik, ne abi gyo' dza wabi gir ba nga ayang.'

²² "Mi gan na na kama nga, tadi, 'Atikop ma, ngga ni nam kiyami wani ban, nema mbira abum ka sima mi adza' a.'

²³ "Atikop pa nadi gan na, 'Wabi koma anetsir ankpinkpnya' ne atsitsap, wabi tur andishir ba nyi, ti kop mung kabi shuma.

²⁴ Ngga ban gina, ba gin ming andishir abami na agyo ba, awami ati re kiri mung ato.' "

Je kami kati vung abi zip Yesu

²⁵ Arika anung nga ama andishir nidum bana dzip Yesu, asi awa kam ato ba tadi,

²⁶ "Awami ati dzip ngga, ta nak ata ngga yimma anang ada ma ne iya ma, ne uwa ma, ne amumuna ma, ne amun zu man ne mun iva man, ti vung vir ma ba', bati gi si vin kop mung ba'.

²⁷ Awami bata nag atso' angau ama ta dzip ngga ba', ba ti gi si vin kop mung ba'.

²⁸ "Nung ming min ta ti mme tar ku shu, ati jisong aring, ta aba tse kiyami mme ma ti ri, tiba to awa asi ni ankor ayami ti maru mme ter.

²⁹ Ta na 'agi nam ama ba', ta sa' nkpangting nga, ti bana mme ter ba', bobo' andishir abami na yik mme ma ba ti gyap wu,

³⁰ bati di, 'Ndishira awama na vung mme, nema bana gi nam ka ter ba'."

³¹ "Ti aba di etum nung, na gur ti aba ti kum ne etum nung. Ati jisong ta reng ta shum atuma aring sang yi? Ti awa asi ni abi rop akpa agbugba awur, ati gi ti kum ni etum awami, asi ni abi rop kpa agbugba so' waa yi?"

³² Nta si mi bati gima ba', tso' ri mi basi gbangbang aba min na tum anung aba ti yik ku, ti aba ben tsir ku song keke.

³³ Yasima koni nga ta nag adung kiyami asima ne ya ba', bati gi si vin kop mung ba'."

Mang yami biya re ba'

³⁴ "Mang ya wyer, nema yati dung rema, ati nam are ti rema bi kam nga?"

³⁵ Ba ya sine ndum nung mmimi nebi atsu ba', se aba ta asher anky'a'.

"Awami asi ne atong ayi wo, aba wo."

15

Gyom awu wantam ni dar awami na yik ku

¹ Arika nung nga ma abi ta ankor mmimi, nebi andishir anung mansi abi zup mbombom, bana dibi bing ni Yesu, tiba wo wu.

² Asi andishir ani Farisi nebi tsar amo' mi bana yik ama, siba dibi ruka abum tadi, "Hai, ndishira awama ata bi zup mbombom, aba ri ki ri abing ndo na wu."

³ Asi Yesu ban ba ankpnyeng ayama. Ta di,

⁴ "Aba di nung ming min asi ni awantam agina, asi agin na dar. Ati dung so' tris ne tris ibama, tiba koma ti wop awami na dara, se na yiku sang yi?"

⁵ Nta yik wantama, ati nyer, ati tso' wu sa' agakto,

⁶ ti ba akam akoma kop. Tiba gyo adziden ama ne abami ba song ndo na wu, tiba diba, 'Gina bi ra' ngga nyera. Ti ngga ni yik wantam awami na dara.'

⁷ Ngga ban gina, nema ati nyer awowon shu, mi awami na kam san ta dung nam zup mbombom ma, ati nyer nang andishir so' tris ni tris, abami bana tso' atuman basi abi zup didik.

Gyom awu ankor ayami na yik ka

⁸ "Aba di uwa nung, awa asi ni ankor kirbi mi wur, gin ti dar. Bati mor ki der ma, tiba rir bubum, ta kun kop ma, ti ba dibi wop ka awowon, se na yik ka ring sang yi?"

⁹ Mi ta yik ka, ati bing adziden ama nebi abami ba song ndo, ta diba, 'Gina bi

ra' ngga nyera, ti ngga ni yik kirbi ayami na dara.'

¹⁰ Ngga ban gina, yiti si ma, ati nyer iti abi tum Arik mi gin na dung zup mbombom ma ta kam asan.'

Gyom awu vin ni dar

¹¹ Yesu na vung reng ta adi, "Nati ndishir nung awami asi ne mun nirum awaa.

¹² Vin tsap ming mana na adi ada man, 'Ada, wabi nik ngga kiki mung adza' a.' Asi ada man agap ba kiki ma akpaman."

¹³ "Mi bi yini gong ba', asi vin tsap abing kiki ma bobo' ta gur, akoma mmimi nung gbangbang. Amung nga mi na koma ti ta ankor ara ming ku song ma bi ti gbungbu.

¹⁴ Gong kami na ri kiyami na sima neya bobo', asi mbombom gyong ka rir bobo' mmimima, asi awa vung sang nga ki.

¹⁵ Ti sima, awa koma bi wop ndum ni ndishir nung ni mmimima, asiwa tum wu bati ber wu ane addi.

¹⁶ Na wop aba shu nne ma ni anfur nkunkun yami ane addi ba ri. Ba awami na nik wu kinung.

¹⁷ "Mi susun ma ni kam ngga', asi awa di itu ma, 'To abi nam ndum ne ada mung nidum ba ri shir ta dung mbira. Tiba di ngga wa ti kuu gyong ayang.'

¹⁸ Ngga ti ngur koma ni ada mung ti diwu, 'Ada, ngga ni tara Atikop Arik ni shu, ne wa misi.

¹⁹ Biyi ti aba ya gyo ngga ti zu mi ba'. Wabi dung ngga bisi gin ming ku agan abi nam wa ndum.'

²⁰ Asi awa gur ta vung tsir, ta koma ni ada ma.

"Tso' ri mi asi gbangbang, asi ada ma ato wu gi, asiwa avung ro susun ma. Ta gur ni tsur, ta koma ati kpap zuma gir, ta dibi nyin wu gir.

²¹ "Asi vin na adi, 'Ada, ngga ni tara Atikop Arik ni shu, ti ya nam wa misi. Ba ngga ni mar aba ya gyo ngga ti zu mi ba'.'

²² "Nema ada ma na gyo agan na ma, ta diba, 'Andada. Gina bi gir antur anppya' aku wyer nang, aba sung wu. Gina bi sung wu vina ankawun vin ko', gina bi ya sung wu akpadza adza.'

²³ Gir gin randong ni nkpong, aba wa'. Ti kwara bi tang, ti nyer.

²⁴ Ti zu mung ama, na ka kuu, nema adza' a awa na kam anga'. Na di' adar, adza' a na yik ku. Siba vung nyer awowon.

²⁵ "Mi asi ming ku nam ama, zuma ningur nasi ankwang. Mi na atip anyi kop, asi awa wo ba dibi do' aron, ne ankpim ayi zur.

²⁶ Asi awa gyo gin ming agan abi kopa, ta rip wu asi ani ya tsin.

²⁷ "Asi awa adi wu, Zu min tsap na anga', awa ta nyima, 'asi ada min adung

ba vung randong nisi ni nkpong ama wa',
ti zu min na anga' kop keke.'

²⁸ "Nema zu man ningura na ti nfu
awowon, ta ka' rir kopa. Asi ada ma
awong aru ta ben wu aba ri ming kopa.

²⁹ Nema siwa tayima ada ma, 'To bobo'
ashe ayama, ngga dibi nam wa ndum mi
gan, ba ngga ni zen ka' bang mmi ba. Ba
wani zen nik ngga ko vin gugu tin gyo
adzidzen amung kwara bi tang neba ba'.

³⁰ Nema mi zumi ama awa na nga',
awami na koma ti var kiki mi ater atu yi
kilaki, na nga' kop wani wa' wu randong
awami asi ni nkpong.'

³¹ "Asi ada ma adi wu, zu mung, kowuni
arik kwara si ndo ni wa, bobo' kiyami
ngga sima neya yasi mi.

³² 'Yini ti kwara bi nyer tiya ti nne kikar,
atu yami zu min ama awami naka kuu,
adza'awa na nga' tsitsir, na dik ka dar,
nema na yik wu.' "

16

Gyom ni tum nkpya' ni sang nga zup didik

¹ Yesu na ban amun kop ma, "Na ti nung
ni sini ki yi ko', awami aningur avim wu,
tadi ba gi gir ki yi ko' ya atikop ma ba'.

² Asi atikop ma na gyo ni nam tum ama,
ta rip wu ta di, 'Ani ngga wo itu mi? Wabi
sini ngga kiyami wa ni tse yi ndum mi.
Ati ba wa ti ya si nitum amung ba'.

³ "Asi ni gir abuma adi susun ma, 'Atikop
amung ati war ngga baku ndum, ngga ti
nam are? To gin, ba ngga sini gbegbereng
ku wum ba', ngga ti shisha yi ben

⁴ Ngga ni gi kiyami ngga ti nam, nta war
ngga bi sini gir abuma, ti dung andishir
aba ta ngga akop aman.'

⁵ "Asi awa gyo andishir abami atikop ma
adzip ba kwar. Ta rip ni gin ta di, 'Asi niya
atikop mung adzip wa?'

⁶ "Na di, garwa anyi mi agina atangdar.'
Nitum nkpya' na di, 'To mgbangwu ku
kwar mi ka, wabi nam andada ti jisong ti
tse agin na nas.'

⁷ "Na ya di nung, 'Wa pa, azip wa ani?'
'Asi awa diwu, katanko alikama mi
agbugba gin.'

"Awa tayima tadi, 'Ta mgbanwu ku kwar
mi ka, wabi tse agina tangdar.'

⁸ "Atikop na gbar gan nkpya' ni sang nga
zup didik, ti awa na tsar ankpyeng ming
kiyami mi na nam. Ti andishir abi
mkpang kama ba gi gir andishira man,
nang andishir abami asi der.

⁹ Yesu na vung ban tadi, ngga ya ban
gina, gina bi ti adzidzen ni abi sang nga
zup didik ni ki ko' min gong mmimi.
Nema, ki ko' ti ter, ati ta gina ane akop
ayami gina ti song rima.

¹⁰ "Awami na mar aba tawu nyima ki
tsap, ati ya tawu anyima ki nkpya'.
Awami asang nga zup didik iki tsap, ati
sini sang nga zup didik atu yi ki mwe.

¹¹ Nba gina ti nam zup didik ni ki ko' yi
gong mmimi kama ba', nga ti tanyima aba
nik gina nne ki ko' yi zup didik?

¹² Ngina ma ti nag nam zup didik kiyi
nung ba', nga ati nik gina kiyami si min?

¹³ "Ba gan awami ati gi nam atikop awaa
ndum. Wa ka' gin, ti ta gin na nyima. Ko
aba nam gin na ki didik susun gin, ti aba
mar ni gin na. Biyi ti gina bi nik susun
min bi dzip Arik ti gina bi ya sa' ayi atu yi
ankor nkpong gin."

Kiki nung yi tsar Musa

¹⁴ Andishira bi Farisi abama asi abi nyer
ankor, mi na ban ama, siba dibi diwu ti
nchur.

¹⁵ Nema Yesu na diba, "Gina tsar atumin
ayi andishir, tidi gina si andishir adidik.
Nema Arik na gi asusun amin. Kiyami
andishir ba yik ya wyer, yasi ki bur iti
Arik.

¹⁶ "Kiyami si ming amo' Musa nebi yi
abi reng ne antinte Arik asiya andishir
adzip ti nyi nkpong ku Yohana ni
Bafisma. Ni nyi ma, na vung ban reng ku
re wo ku song Arik. Koni nga na mo kpa
ma, ti ba yik rir ming.

¹⁷ Nema, yati nang aba di shu nebi
mmimi bi dar, ne aba di kpukpum gin yi
amo' Musa bi nang dar.

Tsar Yesu atu ayi nwun nnga

¹⁸ "Bobo' awami ta gyo' uwama ta
tanung, na nam zup mbombom yi kur ni
uwa nung. Bobo' awami na ta uwa awami
ruma na gyo' wu, na nam zup mbombom
yi kur ni uwa nung."

Gyom ni sini ki ko' aba ni Liyazaru

¹⁹ "Na ti ndishir nung nisi ni ki ko',
awami agi sung kiki yisi na ankor,
amashira shishen awu galura, ne kiki
kikar pas. Awa aya sine pwir kowuni arik.

²⁰ Na ti nung ni sang nga ki, ni sa'
Liyazarus. Awami kpama nak ashishi.
Amin na tso' ni sang nga ki, ati nne
anutsir kop nisi ni pwir ama.

²¹ Awa song asa' ayi mbir kiri yi var
sher, yi ndishir ni ki ko' ma tiba niku aba
ri. Ban ni yaya ma, agwugwu ba nyi ta
dibi re ashishi ma.

²² "Tong tera, asi ni sang nga ki kuu, abi
tum Arik siba tso' wu, ta gir wu ta koma ni
Ibrahim. Ni ki ko' na ti kuu masi, na aya
ru wu.

²³ Rim ma ni koma amung ming uwur
mi baka rim ba'. Asi ming ku je, asi wa agi
itu ta yik Ibrahim gbangbang, ni
Liyazarus agar ma.

²⁴ Asi awa gyo ni kor kpya' tadi, 'Ada, Ibrahim, wa bi kun ngga, ti wabi tum Liyazarus aba sung *vin* ko' ma amashir, tiba te kyo' ngga rirem mung, ti ngga si ming ku je ming uwur kama awowon, ti ngga bi wo *vin* shima, ti ba kami ngga sima asi ming wur.'

²⁵ "Asi Ibrahim ban, 'Zu mung, shum nk pang kami wani dibi wo re mi, wani ka ta kiki mi yi wyer. Awa Liyazarus na ta kiki mbombom. Adza' a awa song awo re, wa song te je.

²⁶ Ban ni yaya ma bobo', tsutsu mbor na gina. Gbugbor ngbo' kami ba awami ati gi tokka nge ri ayang nga ta koma ni gina, nebi ba wami ati gi tokka nge ri amung ti nga' ayang.'

²⁷ "Asi ni ki ko' ama adi, 'Ada, ngga ben wa, wabi tum Lazarus aba koma kop ada mung,

²⁸ ti ngga sini amun zu mbor atung. Aba koma ta ti nwun ba, kir aba nyi ayang nga, ibaku ti je ba.'

²⁹ 'Ibrahim na tayima tadi, 'Amung zumin basi ni ngbangwu Musa ni ku abi reng ne antinte Arik, aba wo kiyami angbangwu ma ban.'

³⁰ 'Nisi ni ki ko' na tayima tadi, 'O o, ada mbor Ibrahim, nta si nung ta gur ari gun ta koma, neba ba san zup mbombom man.'

³¹ "Ibrahim adiwu, 'Nta si mi ba bati wo reng kami agbangwu Musa nebi abi reng ne antinte Arik ba', ko tasi nung ta gur ari ming ku abi kpyi, ba bati wo wu ba.' "

17

Yesu na tsar atu yi zup mbombom

¹ Yesu nadi amun kop ma, "Kiki yami ti dung andishir ajira sher zup mbombom ya ti nyi. Anya awami tisi ni gir kiki yama nyimma.

² Awami ati dung gin ming ku amumun abama aba roku, ni nang aba kor wu nk pang yi ko' itoma tiba tok wu agyo' ming nya'.

³ Ta sima gina bi to atumin ananan. "Nden zumin na tara wa, wabi t sing wu. Nta kam san, wabi tso' aguru ma.

⁴ Nta si na tara wa adza tangba arika gin, asi wa kam asan ta anga' ni wa adza tangba ta di, 'Ngga ni tara wa.' Ko wa ti kak, wa tso' aguru ma."

Amung kop na ben Yesu ba mme zup didik man

⁵ Asi abi tum na di wa Atikop, "Wabi mme kwara zup didik mbor."

⁶ Atikop na tayim bama tadi, "Mi gina tisi ni zup didik yami niti mi gyom ni mkpyeng masta, yami si tsap nang ming ku bibi bobo' gina tidi nkukun kum

nkpya' kama, 'Wabi tun tumi ayang nga, ti koma ti tip tumi ming nya'.' Kati dzip kiyami gina ni ban."

Ndum ku gan

⁷ "Aba di gin ming min asi ni gan, awami awum wu, ti aba aya akam wu awantam. Nga wa ming min, mi gan na ta nga' ari ankwang, ati diwu, 'Namma, ti nga' ti jisong ti ri kiri'?"

⁸ Ba ti diwu, 'Nam ngga kiri yi rikagur aring, ti ngga bi ri ti so, aring wabi sin ri mi ti so sang yi'?"

⁹ Ati nyer gan na mi na nam ndum ma kami na di aba nam?

¹⁰ Yi sema ne gina, gong kami gina ni nam bobo' kiyami si ananan, gina bi di, 'Kwara si agan abami ba kwara ni mar kinung ba'. Kwara ni nak nam ndum mbor ankya'.' "

Yesu na nam abi Anpkuk Awur

¹¹ Arika anung nga ma Yesu atsin na koma Rushelima asi awa dzip wong ku mmi Samariya nebi mmi Galili.

¹² Ati rir *vin* ntun nung ya, asi abi ankpuk' mi awur siba amara akpa newu, ta tir shan.

¹³ Asi aba gi akor tadi, "Wa Yesu, Atikop, wabi kun kwara ma."

¹⁴ Mi Yesu na yik ba asi adi ba, "Koma ti tsar gin itumin ni abi tok ankpuk tiba yik gina." Siba si ming ku tsin tsir ankya' asi nam ba.

¹⁵ Gin ming mana na yik awa na wyer, asi awa akam akoma ni Yesu, ta dibi gbar Arik ni kor kpank pang.

¹⁶ Na nyi ta jido mmimi iti ku Yesu, ta nyer wu. Awa asi ndishir awuni Samariya.

¹⁷ Yesu na rip, "Ndi asi andishir awur na nam ba? Mbir atiris ase?"

¹⁸ Ani ni dung asi tsin awa ma ankya' na kam nga' te aba ti gbar sa' Arik?"

¹⁹ Asi Yesu adi wu, "Gur koma kimi, zup didik mi ni dung wa ni wyer."

Mi Song ku Arik ka nyi

²⁰ Andishira abi Farisi anung bana rip Yesu nk pang kami song Arik kati nyi, siwa adi ba, "Nanam to, song Arik basi ne ayi ati yik ka ba'.

²¹ Ba awami ati, di toka ayang, ko aba di toku amung. Ti song Arik kasi ming min."

²² Yesu na adi amun kop ma, "Nk pang kati nyi kami gina ti gina bi yik arika gin ming nvi yi Zu Ndishir, nema ba gina ti yik ba'.

²³ Andishir ba di gina, 'To ka amung,' 'To ka ayang.' Nema kir gina bi tsur dzip ba gin ba'.

²⁴ Arik awami Zu Ndishir ati ya kam anga', ati si mi nne ya der ri shu, ti sher tongter ku gong mmimi kika ti koma kuku.

²⁵ Nema se na vung ti je awowon aring, mi andishir abi nkpang kama ba ka' wu.

²⁶ "Yi tisi mi, ni nam nkpang ku Nuhu, ti sima nkpang ku Zu ndishir.

²⁷ Andishir bana dibi ri ti so, anirum bana ta amba, ta nik amumun aman ngah, har arika awami Nuhu na rir gum, asi awur anpya' agur ta dar mbir andishir bobo'.

²⁸ "Asima yani si nkpang ku Lot. Andishir ba ri ta so, aba rep ta vuu rep, aba tip kiki kankang, aba mme akop.

²⁹ Nema arika awami Lot na ru ntun Sidom, siba shur nkpang yi wur ari shu ti gbu mbir andishir, bobo'.

³⁰ "Yati si ama arika awami ati tsar Zu ndishir abum.

³¹ Arika ma, awami asi itu tar kir aba ji tadi awa nyi bi vuu kikima ming kop. Nema awami ta koma ankwang, kir aba nga' bi tso' kinung kop ba'.

³² Gina bi shum uwa Lot.

³³ Awami ati aba ta vir ma gyo', ati wop ka rak akana, nema awami ata kak virma, ati yik ka.

³⁴ Ngga ban gina, buu yami kiyama ti nam ati yik andishir awaa baku kur kikir gin, ati tso' gin, ta dung gin.

³⁵ Amba awaa ati si baku ko' gbu ndo, ati tso' gin, ta dung gin."

³⁶ (Andishir awaa bati si ankwang, ati tso' gin ta dung gin.)

³⁷ "Asi ani Atikop?" Ba rip Yesu. Se awa tayima ta di "Abum awami kum kasima, asi bama ankpang ba bing nga."

18

Gyom awu wanikur nebi ni te amo'

¹ Asi Yesu anik amun kopma ankpang anung, awami ati tsar ba mi bati min aben kowuni nkpang, kir aba dik ba'.

² Nadi, "Ni te amo' ntun nung awami ba ti shishi Arik ba', ba to andishir basi kinung ba'.

³ Ntunna asi uwa nung awami ruma naka kuu na dibi koma na wu, ta ben wu tadi, 'Wa bi tsar ngga zup, ming ku amo' ayami ya si itu mung ni dzen zor mung.'

⁴ "Vung ri nkpang nga. Na kak, tong tera na di susun ma, 'Ko mi ba ngga ti shishi Arik ba', ba ngga to andishir basi kinung ba'."

⁵ nema ati uwama ba dung ngga ba', ngga ti dzip wu kiyami ya sima, ti nam wu zup amo' ama, ti tsin nyima kir bi dung ngga dik ba'."

⁶ Asi Atikop adi, "Gina wo kiyami ni te amo' ni sang nga zup didik na ban.

⁷ Nta sima Arik bati wang andishir abami na sar ba, abi ben buu ne arik, Ati gong baku nam ba zup yi?"

⁸ Ngga ban gina, ati nam gina zup didik andanda. Nema Zu ndishir ata nga', ati yik andishir abi si ni zup didik gong mmimi kama yi?"

Gyom awu ni Farisi nebi ta ankor mmimi

⁹ Yesu na ya ban nkpang yama atu ya andishir abami ba sa' ayi aba si adidik iti ku Arik, aba to mbir andishir bobo' ba si kinung ba'.

¹⁰ "Andishir awaa anung abami bana rir kop Arik ti ba ben. Gin ming mana asi awu ni Farisi, gina asi ni ta ankor mmimi.

¹¹ Asi awu ni Farisi ma agur tir adidik siwa avung ben tadi, 'Arik, Ngga ni nyer wa, ti ba ngga si mi nbira andishir abi sang nga gi Arik, abi gip, abi mmuer abum, abi zip amba. Ba ngga si mi ni ta ankor mmimi ma ba'.

¹² Ngga rop anu adza awaa nvi, ngga nik gin tu ku wur ming ku kiyami ngga ni yik.'

¹³ "Nema ni ta ankor mmimi natir gbangbang bati ma gi ayi ato shu ba'. Na sa' ayok asang ama ti ba tsar shishir nne ma, adi wa, 'Arik, wa bi ro susun mung, ti ngga sini zup mbombom.' "

¹⁴ Yesu na di, "Ngga ban gina si ananan, ni ta ankor mmimi na koma kopma ta yik song kusi tsetser iti Arik, basi mi awu ni Farisi ba'. Nema awami ta tso' tuma awa asi ki, ati gir wu ajima. Nema awami ta jituma agyo', ati towu ashu yi."

Yesu na nik amumun anu didik

¹⁵ Nkpang nga andishir anung ba dibi gir amumun aman ti Yesu aba nik ba anu didik. Mi amun kop ma na yik ama asi atsing andishir.

¹⁶ Nema Yesu na gyo amumun atsitsap aba nyi na wu tadi, "Gina bi dung amumun atsitsap aba nyi ni ngga, kir war gin neba ba'. Song Arik kasi ku andishir abami basi mi man.

¹⁷ Ngga ban gina zup, awami ta nag ata Song Arik mi vivin tsap ba', bati gi rir ming nga ba'."

Nisi ni ki ko' nebi song arik

¹⁸ Ningur Yahudawa nung na rip Yesu tadi, "Ni tsar didik, ngga nam are ti yik vir ku song ni song?"

¹⁹ "Asi Yesu adi wu, ani dung wa gyo ngga ti ndishir didik?" "Ba wami asi didik ana' asi Arik anky'a'.

²⁰ Wani gi kiyami bang ni di, 'Kir zip amba ba'. Kir nwun nung ba'. Kir gip ba'. Kir ta reng ni nmu ba'. Wabi zip kiyami ada mi nebi iyami aban wa.' "

²¹ "Bobo' kikiyama ngga ni min dung nga tso' ri ngga si vin nanzak mi aring."

²² Mi Yesu na woma, siwa adi wu, "Na dik wa ki gin. Rep kikiyami wa sima na ya bobo', ti nik abi sang nga ki ankor ra,

nema wati nne tumi aporo gbarshu. Ti nyi kati zip ngga."

²³ Mi na wo ma, asi susun ka rang wu awowon, ti awa asi ni ki ko' nidum.

²⁴ Yesu na yik susun ni rang wu, asi awa di, "Ya ti roma ni ankor aba rir song Arik.

²⁵ Tasima biyi ti roma aba di lakurmi aba rir bwe ki kwan nebi awami asi ni kiko' aba rir song Arik."

²⁶ Abami na wo ma siba rip, "Nta sima nga wa ti yik ta gyo?"

²⁷ Yesu na tayima, "Kiyami ndishir bati gi nam ba', ni dung nang Arik."

²⁸ Asi Bitrus adi, "Kwara ni dung kiyami kwara sima neya ti zip wa."

²⁹ "Yesu na diba, Ngga ban gina," Yesu adi zup, "Ba awami ati dung kop, ni uwa ne amun zuman anirum ne amba, nebi adida atu yi song Arik,

³⁰ ti aba di na sang nga yik kiki adza a nidum, mkpang kama. Mkpang ku nyi ti aba yik vir ku song ni song."

Yesu na ban mi ati kuu dza ku tar

³¹ Yesu na gyo amun kopma awur ne awaa abama tong ta diba, "Kwara ti wong koma Rushelima abuma, bobo kikiyami abi reng ne antinte Arik na tse atu yi Zu Ndishir yati shuma.

³² Ati nap wu anik abi sang nga gi Arik. Bati pwar wu, ta mwan wu, ta aya ruk antite shur wu.

³³ Bati tsik wu, ta aya nwun wu. Arik ni tar aba ya gur."

³⁴ Amun kopma baba na agi kiyami reng kama mi Yesu aban ba ba'. Na sung ating ayi reng kama arer ba, Nema baba gi kiyami areng atu ma.

Yesu na nam nefik ni ben

³⁵ Mi Yesu na atip nga' ntun Yeriko, sine fik nung awa ako song bi ben tong tsir.

³⁶ Mi na wo bing ya andishir gari, siwa rip asi ani nam.

³⁷ Siba adi wu, "Yesu awuni Nazaret agari."

³⁸ Si nefika agi kor ma kpangkpang tadi, "Yesu, Zu Dawuda, wabi ro susun mung."

³⁹ Abami basi itima atsing wu tadi wu aba ti ryot. Nema asiwa nanam agi kor kpangkpang tadi, "Zu Dawuda, wa bi ro susun mung."

⁴⁰ Asi Yesu gbutir, siwa anik anu ta di aba gir ndishira anyima newa. Mi ndishira na atip anyi, si Yesu arip wu,

⁴¹ "Ngga bi nam wa ani?" Asiwa adi wu "Atikop, ngga bi yik abum."

⁴² Yesu adi wu, "Wabi ta yik abum. Zup didik mi ni wyer wa."

⁴³ Abobuma, sewa yik abum. Sewa vung zip gong Yesu, awa agbar Arik. Mi andishir bobo' na yik ama, siba mansi, agbar Arik.

19

Yesu na ta Zakka gyo'

¹ Yesu na rir Yeriko, ta tsin agari ming ntuna,

² Asi anung awa si nkpya' ni ta ankor mmimi, ni sa' Zakka. Asini ki ko',

³ na ti awa ba gi nga wa si Yesu ma, nema bana gima ba' ti asi vin nkpkuk, ti andishir na ti dum.

⁴ Ankya' awa ari ti ni tsur, si awa ayik nkunkun bwap ta wong, ti awa ba yik wu, ti Yesu ati zip abuma.

⁵ Mi Yesu na nyi abuma, asi agi tuma shu ta di, "Zakka, wa bi nama ti ji. Aring nga, ngga ti jisong kop mi."

⁶ Zakka na nam andanda ta ji, ta tawu ni nyer.

⁷ Andishir na yik ama, siba bobo' areng anne, ta di, "Awa na ti song kop ni nam zup mbombom."

⁸ Asi Zakka gura tir adidik, ta di Atikop, "Wo ngga ayang, Atikop, ngga ti nik mbir ki kok mung abami asang nga ma neya. Dug awami ngga ni tawu kinung, ngga ti wang wu adza nass kikiyami ngga ni taya nawu."

⁹ Asi Yesu adi wu, "Aring nga, ta shur ni nyi kop kama, ti awa asi zu Ibrahim.

¹⁰ Kiyami Zu Ndishir na nyi andinding nga tiba wop kiyami ni dar, tiba ya taya shur."

Gyom ni pank wur

¹¹ Ba si ming ku wo kiki yama, Yesu na dibi ban ba ankpypeng anung, andishir bana tso' song Arik ka si aza'a za'a, mi Yesu na atip nyi Rushelima.

¹² Asi awa adi ba, na ti ndishir kpya' nung awa mi ata koma ntun nung yisi gbangbang dung aba nyin wu etum, tiba kama anga'.

¹³ Na ti koma na gyo agan ama ami awur ta nik koni tama pank wuwur, ta di ba, Gina bi kam ayok a na ya se ngga ni nga'.

¹⁴ Andishir abi ntun na bana kak wu atu yema, siba tum amun abi tum gong kami na koma ta di, ba kwara ni ta nyima ndishir ama abasi etum ma mbor.

¹⁵ Asi gong kami na ayin ndishir ama etum, na kama nga' kop. Ni rir ma si awa atum aba gyo bobo' agan ama abama, ti awa aba gi kiyami ni wong tuma atu ya ankor yami na nik ba.

¹⁶ Ni ritima na nyi ta di, Atikop, ngga ni ri pank wur atu yi pank gin kami wa ni nik ngga.

¹⁷ "Asi atikopa adi wu, mhuu, gan didik. Tunde wani nam zup iki tsap, ngga ti dung wa gir etum ntuntun wur.

¹⁸ "Gan ni waa na nyi, na adi, Atikop, ngga ni ri pank tung ming ku pank wur kami wani nik ngga.

19 "Atikop na di awama, wa ti gir ntuntun tung.

20 "Nung awa na nyi, ta di, Atikop, to pank wur mika. Ngga ni rop ka kpak antur, ti shung ka rer.

21 Ngga ni ti shishi mi, wa si ndishir nung awa mi asini je. Ti wa riar ri shisha awowon, wa sher ba kami bawa ni tip ba'.

22 Si awa adi wu, wasi mbombom gan. Ngga ti wa amo' iki yami wani ban na nu mi. Wani gi ngga si ndishir ni je, ni so ki yi sha, ngga wa ya sher kiyami ba ngga ni tippa sang yi?

23 To, wa ni gi ama, ani ni dung ba wa ni ne ankor itar ku ne ba', in ngga ti nga ngga bi yik kinung ni wong ituma?

24 "Asi awa adi abami ku atir abuma, ta gin pank gin kama newu nik gan ni sini pank wur ama.

25 Nema bana ta nyima tadi, Atikop, ai, asi ni pank wur pa.

26 Na ta nyima tadi, ngga ban gina, dug awami asi ni ki, ati gyo' adom wu ma. Awami asang nga ni ki, ko tsap yami asima na ya, ba ti taya ne wu.

27 Abami asi dzen zor amung, abami ba kak ngga, gina bi gir ba nyima aba nwun ba iti mung."

Yesu Na Rir Rushelima

28 Mi Yesu na ban ama, asi awa ariti ta koma Rushelima.

29 Mi na atip akoma Betafaji nebi Betani asi iba ku Gbu nkunkun Zaitun, asi atum amun koma ami awa,

30 na diba, "Gina bi rir vin ntuna yami si iti min. Gina ti rir, gina ti yik vin jaki awami ba na zen na awong wu ba' atir irop. Gina bi juk wu.

31 Nung tadi, asi ani dung gina juk wu? Gina bi diwu, Atikop arip wu."

32 Abami na tum ba bana koma, ati yik koneni mi Yesu na ban ba.

33 Asi ba si ming ku juk ka, asi akikima arip ba, "Asi ani dung gina juk vin jaki ma?"

34 Siba di, "Ai Atikop awa a wop wu."

35 Siba gir wu ta koma ni Yesu, asi ba ji ntuntur yi kung kpa man ashur itu vin jaki ma, siba tso' Yesu asa' tuma.

36 Aya si ming ku tsin, asi andishir adibi shur ntuntur mang itu tsira.

37 Mi na tip anyi Rushelima, ananan abum awami tsira ni ji ti koma gbu yi nkunkun Zaitun, asi amun kop ma na bing nidum siba vung nyer Arik, siba agbar wu ni kor kpank pang atu yi kiki yi nik shishi yami bana yik.

38 Aba di, "Anu didik kasi ku etum awa mi ati nyi ming ku sa' Atikop. Song keke kasi shu, nkpya' kasi ku Arik."

39 Asi ani Farisi anung abi si ming andishir na diwu, "Nitsar, wabi tasing amun kop mi aba kung anu."

40 Na tayima tadi, "Ngga ban gina, ko abama ata kung anu, nk pang ni tu man yati te akwa."

Yesu na gin atu ayi Rushelima

41 Mi na tip anga', ta yik ntun Rushelima, asi awa gin atuma.

42 Na di, "Basi adi aring gina gi kiyami ati wop tiba song keke. Nema ba gina ti gi yik ka ba'.

43 Nk pang ka nyi kami adzidzen zor amin bati ti gina vin ankawun, ne komajin ta kam gina agong ta te kum na gina. Bati kam gina agong kowani gar.

44 Bati te mbumbur ne gina, taya tsik andishira amin ammi. Ba nk pang gin yi mme min yami ati dung nga itu ku zuman. Yiyama ti nam atu yami ba gina ni ta nyima Arik na nyi aba ta gina ashur ba'."

Yesu na war abi rep kiki Kop Arik

45 Asi Yesu na rir kop arik ta vung war abi rep kiki,

46 awa adi ba, "Ai, na tse ming Reng Arik tadi, Kop mung kasi kop ku ben. Nema gina ni kam ka ti baku shung rer abi gip."

47 Kowuni arik adibi tsar kop arik. Nema abi tok ankpur ankpypingkpya', abi tsar Musa, ne aningura andishir bana wop tsir ku nwun wu.

48 Nema baba na yik tsir ku nwun wu ba' ti reng ma ni tso' itu man abami na si abuma, baba neya ta nyima ko nkpyeng gin bi kam ba ba'.

20

Aningur baba na ta Yesu nyima ba'

1 Arika nung ama Yesu na rir kop arik na dibi tsar andishir, taya ban ba reng ku re, asi abi tok ankpur ankpypingkpya' nebi tsar Musa bing neni aningur andishir bana nyi.

2 Asi aba diwu, "Ban kwara tsik asa' mi, yami wa nam kiki yaya ma," asiba di, "Nga na nik wa tsi yi nam kiyama?"

3 Yesu ta nyima tadi, "Ngga ma ti rip gina reng. Gina bi ban ngga,

4 gbegebereng ku Yohana ni baftisma kasi ri shu, koka si ku andishir ni?"

5 Asi ba reng anne tadi, "Kwara tidi, ya ri shu ti nyi, ati di, ani dung ba kwara ni tawu nyima sang?"

6 Kwara tidi, ya ri ne ndishir, andishir nidum ba tag kwara ni nk pang, ti koni nga na sa' ayi tadi Yohana asi ni reng ne antinte Arik."

7 Asi aba diwu, "Ba kwara ni gi ba kami arima ba'."

⁸ Asi Yesu adi ba, “Ngga ma, ba ngga ban gina ko asi tsi tama ngga nam kiki yama.”

Gyom abi ta arum inabi

⁹ Yesu asi avung ban andishir ankpypeng, ta di, “Bana ti nung na nam arum inabi ma, si awa nik anung abi wum, asi awa koma ntun nung ta ti gong amung nga.

¹⁰ Nkpang ku sher inabi kani ti, asi awa tum gan ama nung aba koma ne adera abami nata aruma, aba tawu mumun inabi nung ri aruma. Nema amun abi ta aruma bana tsik wu, siba adung wu ayok akukur.

¹¹ Asi ndishira ya tum gan ama nung, nema bana aya tsik wu masima, siba nik wu shisha si aya dung wu akoma ayok akukur.

¹² Na ya tum gan ni tar, siba aya gyo' wu nkpak, siba atok wu agyo' abum.

¹³ “Asi ayang nga, atikop ne arum inabi adi, aza'a ngga nam are? Ngga ti tum zu mung awami ngga nyer wu. Iyik mung ati shu ba ayi.

¹⁴ “Nema si abi ta aruma ayi wu, siba adi akpa man, uhu. To awami ati gir aruma, dung kwara nwun wu, ti gir aruma.

¹⁵ Siba tog wu agyo' gong arum inabi ma, si aba anwun wu.

“To, asi ani gina yik ni akikima ati nam ne amun abi ta aruma?”

¹⁶ Ati nyi ta mmi abi ta arum inabi abama, ti aba nik abi ta anung.”

Mi andishira bana wo ama siba di, “Arik ba tso' a ngura.”

¹⁷ Nema Yesu na to ba tadi, “Asi ani reng Arik kama kati tsar kwara?”

Nkpang yami abi mme na ka', asi ya adza'a si mkpang didik ba baku mme.

¹⁸ Awami ta roku itu mkpang ama, ati dar, nebi nkpang ama ti roku itu ku nung, ya ti ko' wu dung wu aba ati mumung.

Rip atu yi wang Kaisar ankor mmimi

¹⁹ Ayang nga abi tsar Musa ni abi tok ankpur ankpypingkpya' bana ti aba vung Yesu, mi bana agi naka ban nkpyeng yama atu man, nema bana ti shishi andishir.

²⁰ Asi ba wop tsir, siba wang andishir anung aba nam tadi abasi adidik. Siba atum aba rip Yesu mbimban anereng yami ati ban, tiba vung wu, ti aba tso' wu anik etum ni tsi nang aba rop.

²¹ Abami na tum ba bana rip Yesu, tadi, “Nitsra, kwara ni yik reng nebi tsar mi ya si zup, kwara ni ya yik wani tso' koni nga ananan, wa ya tsar tsir ku Arik ming zup.

²² Yasi ananan kwara bi wang Kaisar ankor mmimi, ko o'o?”

²³ Nema Yesu na gi ki nam man, asi awa diba,

²⁴ “Tsar gin ngga dinari ma. Giu yi nga ni sa' nga si ituma?” Asiba ta nyima, asi yi Kaisar.

²⁵ Asi awa diba, “To, gina bi nik Kaisar kiyami si yi Kaisar, ti nik Arik kiyami si ya Arik.”

²⁶ Ayang nga baba na gi vung wu ni reng iti andishir. Asi aba kung nunu ta ti shishi tanyima kiyami na ban ba.

Rip atu yi gur Abi kpyi

²⁷ Asi Sadukiyawa anung, abami badi ai ba gur abi kpyi, bana nyi ni Yesu, ta rip,

²⁸ “Nitsar, Musa na tse kwara kiki yama tadi, mi zumin ata kuu ta dung uwama basi ne amumun ba' ya wyer ra zuman aba ta wu tiba nyir wu amumun.

²⁹ To, na ati andishir anung atangba, kap basi amun wa ne kpa. Nkpya' amana na ta uwama ta kuu sang nga vivin.

³⁰ Ni waa ma nata uwama, ta kuu sang nga vivin.

³¹ Mi ni tar ra na ta uwama. Bobo' gba' tangba man, na ta uwama, ta kpyi sang amumun.

³² Itong tera, awa uwama na kuu.

³³ Adza' a, gur yebe kpyi, uwama ati si awu nga? Toba, gba' tangba mana bana tawu.”

³⁴ Yesu na diba, “Andishir abi mkpang kama anirum ba ta amba ta nik nnga.

³⁵ Nema abami bati gur ni abi kpyi mkpang ku nyi baba ti nnga ba', ko aba ya ta amba ba'.

³⁶ Biyi ti aba ya kuu ba', ba kam ati mi abi tum Arik. Ba ti si amumun Arik atu yami bana gur yebe kpyi.

³⁷ Musa na tsar abum tadi abami na kpyi bati gur. Reng ku tuk kami ni reng atu yi Atikop tidi, asi Arik awu Ibrahim. Arik awu Ishaku, nebi Arik awu Yakub.

³⁸ Awa basi Arik abi kpyi ba', nema awu abi si tsitsir. Yama ni tsar tidi newu koneni ya vir.”

³⁹ Asi anung abi tsar Musa siba ban reng tadi, “Nitsar wa ni ban ananan.”

⁴⁰ Ayang nga, baba na yasi ni susun mi bati rip wu kinung ba'.

Rip atu yi Kristi

⁴¹ Yesu na rip ba tadi, Asi ani dung gina di Kristi asi zu Dawuda?

⁴² Dawuda ni tuma na tse mgbangwu ku Zabura,

“ Atikop na di, Atikop.

“Jisong ko' ri mung,

⁴³ ngga ti dung dzen zor wa awok adza mi.”

⁴⁴ Dawuda nadi wu Atikop. Ti asi ni dung ba adi wu asi zu Dawuda?”

Yesu na nngan abi tsar Musa

⁴⁵ Mi Yesu na ban amun kop ma iti andishir tadi,

⁴⁶ “Gina bi to atumin ne abi tsar Musa, abi nyer sung ntuntur rire tiba retan, ta nyer aba tik ba idup, ba nyer aba nik ba abum ni song didik kop ku bing, nebi bubum yi wyer baku gang.

⁴⁷ Asi ba sibi ri kiki yi akop amba abami aruruman na kpyi, aba ya ben Arik agong nga, ti aba to ba. Ati, rop ba rop mbombom.”

21

Nik yi uwa nikur

¹ Yesu na gi itu ato, anung aba nkor mi ba agyo' ki man baku gyo' kop Arik.

² Asi ngga yik uwa nikur nung mi na gyo' ankor yami ba yana mar kirbi waa ba'.

³ Asi Yesu adi ba, “Zup ngga ban gina,” Kirbi kami uwa ni sang nga ki na gyo', yani nang yi mbira bobo'.

⁴ Nema bobo' man bana nik ming ku purik man, tasi awa na nik ming ku sang nga ki man, na gyo' bobo' amun na ankor ayi song ma.

Yesu na ban atu ayi jur Kopa Arik

⁵ Anung bana reng atu yi Kop Arik, mi na dong ka ni nkpang yi wyer, nebi kiki mbinban yi nik Arik. Asi Yesu adi,

⁶ “Atu ayi kiki yiyama mi gina toya, nkpang ka nyi kami ba nkpang nung yami ba dung nga itu ku zuman, koni tama bati jura sher.”

Tuntsa yi ti

⁷ Asi ba rip wu tadi, “Nitsar, netama kiyama ti nam? Asi kam mbir ati yik nkpang nga mi kikiyama ti nam?”

⁸ Asi adi ba, gina bi to, kir nung aba rem gina. Ti andishir nidum bati nyi ni sa' mung, tadi, aba si ngga, baya di nkpang kani tip nyi. Kir zip ba gin.

⁹ Kir ti gin shishi mi gina ti wo reng ku kum, nebi gur susun. Yasi ananan kiki yama ti riti ti nyi, nema tong tera bani zen nyi ba' aring.

¹⁰ Adibi ban tadi, “Andishir bati ka' akpaman, etum ati ka' etum.

¹¹ Ati ti mbombom gyang mmimi, nebi gyong nebi kiki mbombom bubum. Ati yik kinung yi nik shishi yami bana zena ayika ba' ya far ru ri shu.

¹² Tasi mi kiki yama ti nam, bati vung gina, tiba dung ba tun gina tsar. Ati gir gina ta koma akop yi bing ta shur gina jaru, taya gir gina ta koma ne atu atum ni aningur atu yi sa' mung.

¹³ Yiyama yati nik gina nkpang ku ban ne tu min.

¹⁴ Nema se gina bi nam gin asusun amin andanda atu reng nne kiyami gina ti ban ba.

¹⁵ Ngga ti nik gina ankpypeng nebi gi mi ko gin ming ku abi ka' gina baba ti gi kam reng sand ko aba tun kiyami gina ni ban ba'.

¹⁶ Vung ri adida min, ne amun zu min, ne adera min, ne adzidzen amin bati dar gina, bati dung ammi anung ming min.

¹⁷ Koni nga ati ka' gina atu yi sa' mung.

¹⁸ Nema ming min ba awami funfuktu ma gin ti dar.

¹⁹ Tir gbangbang ne tumin, gina ti song.

Yesu na ban mi Rushelima ti roku

²⁰ “Mi gina ti yik Rushelima abi rop akpa na kama agong, gina bi gi kani tip nyi bi jur.

²¹ Abami ba si ming gar Yahudiya, bati tsura rir ming gbu. Abami basi tsip bati ru, abami basi vin ntun bati rir tsip.

²² Ti ngga ban zup nkpang kama kasi ku tun tsar, kati shuma mi na tse.

²³ Anya amba be nne nebi so amumun nkpang kama. Ti mbombom je ti rir mmimi ma, nebi nfu Arik kati ji itu ku andishir.

²⁴ Ati mmi anung ikum, bati ya vuu anung ta koma agan anung nga ati mmi ba. Abami ba basi Yahudawa ba' bati tun ba tsar Rushelima, se nkpang man kani shuma.

Kam nga zu Ndishir

²⁵ “Ati yik kinung yi nik shishi ri ne arik, ni kwa nebi andis. Gong mmimi andishir bati kpura dum ni shishi ta wyir kpa atu yi ndar yi nya.

²⁶ Andishir bati gbang kuu atu ayi shishi, bati tsur aretan mi bana yik kikiyami ni nam gong mmimi. Ti bati gyang kiki kpyinkpya' yami ya ri gbarshu.

²⁷ Asi ayang nga ati yik Zu Ndishir ata nyi ming akpawur ndo ni tsi ni nkpya' ma.

²⁸ Mi kiki yiyama yati vung nam, tir gin adidik ti gi atu min shu, ti tashur min ni tip nyi.”

Tsar atu yi nkunkun bwap

²⁹ Asi Yesu a ban ba nkpypeng nung, to gin nkunkun bwap ne mbir nkunkun na.

³⁰ Tso' ri mi kati tup amgang awuwwas, gina ne tumin gina bi gi ikus kani tip nyi.

³¹ Yasi ma, gina ti yik kiki yiyama ya nam, gina bigi gir ya Arik yani tip nyi.

³² “Ngga ban gina zup, andishir abi nkpang kama baba ti kpyi ba' se kiki yiyama ni nam.

³³ Gbarshu ni gong mmimi bati dar, nema ankpypeng bati shuk ka ba' ko tsap.

³⁴ Gina bi nanam song. Kir nik susun min bi ri kiki ye akwa, ne reng nne song

ku gong mmimi bi tso' atu mbor ba'. In ba ama ba', Arika ati nyi ta vung kwara auwa mi agam.

³⁵ Kati nyi itu ku bobo' awami aku song auwa gong mmimi.

³⁶ Gina bi nanam song gin, gina bi ben kop Arik kowani mkpang ti gina bi yik ngbegbereng ku gbangtun kiki ziyama mi yati nam, ti gina biya tir iti ku Zu ndishir."

³⁷ Kowuni arik, Yesu atsin atsar Kop Arik, mi arik ta ku na awa aru ta koma Gbu nkunkun Zaitun na awa kur amung nga.

³⁸ Na bobo' andishir ba nyi na wu nebwebwer tiba wo wu Kop Arik.

22

Ankpingkpya' na bing atu tiba nwun Yesu

¹ Asi nkpang ku gang yi deng sang nga antu yami agyo ya ti, gang yi zor ya ni tip nyi.

² Asi abi tok ankpur ankpypingkpya' ni abi tsar Musa bana dibi wop ba nwun Yesu, ti ba ti shishi andishir.

³ Asi nirem na rir ming susun Yahuza awa mi ba gyo wu ti Iskariyoti, gin ming ku amun kop awur na waa abama.

⁴ Asi na yer ta reng ne abi tok ankpur ankpypingkpya', nebi abi ber Kopa Arik atu yami aba nik ba Yesu.

⁵ Siba anyer awowon, ta bing atu ayi ankor ayami bati wang wu.

⁶ Yahuda na tayima ama, asi vung wop tsir kami ati nik ba Yesu, bani gi yi andishir ba'.

Yesu na ri gang yi zor ne amun kop ma

⁷ Arika awu gang yi deng ku Sang nga antu ni kam nyi, arik ni wak vin turu Gang yi tok ankpur.

⁸ Yesu na tum Bitrus ni Yohana tadi ba, "Gina bi koma ti nam kwara kiri gang yi zor kwara bi ri."

⁹ Asiba arip wu tadi, "Wani di aba koma ti nam ani?"

¹⁰ Na diba, gina ti rir ming ntun, gina yik ndishir nung agir irin amashir. Gina bi dzip wu kop kami ati rira.

¹¹ Gina bidi ndishir ni kopa, Nitsar na tum kwara bi di wa, "Tar kami ngga nibi amun kop amung ti ri kiri gang yi Zor?"

¹² Ati tsar gina tar ku shu nkpya' naka nam ka. Ayang nga gina ti nam koneni.

¹³ Siba koma, tayik koneni ananan mi Yesu na ban ba, siba ya nam kiri Gang yi Zor.

Kpa Atikop

¹⁴ Nkpang kani ti, asi Yesu a song abing ne bi tum ama ti aba ri kiri.

¹⁵ Asi adi ba, "Ngga ni ti gyong yi ri Gang yi Zor bing ne gina aring, tiba tun ngga tsar.

¹⁶ Ti Ngga ya ban gina, baga tiya ri gang yama ba', se ni shuma aba nam ma song Arik."

¹⁷ Si awa tso' antse, ta nyer Arik, tadi, "Gina bi ta ti gab akpamin.

¹⁸ Ngga ban gina, ri adza' a ba ngga tiya so amashir inabi awama ba' se song Arik kani nyi."

¹⁹ Si awa tso' deng, ta anyer a Arik, ta tsikamwe, ta nik ba, tadi, "Yiyama si kpa mung kami ati nik ka atumin. Gina bi min nam ama ti min shum ngga."

²⁰ Nema, gong kpama, na tso' antse, tadi, "Antse kama si rop bing wuwas yami na gi asi agi mung awami ati tak wu sher atumin.

²¹ Awami ati dar ngga awa ari bing ni ngga.

²² Zu Ndishir ati kuu mi na ban, nema anya ndishir awami ati nik wu."

²³ Asi amun kop ba vung rip akpaman asi nga ming mbor ati nam ama.

Attam na gur aga wa si kpya'

²⁴ Asi attam agur ming amun kop atu ayi nga wa tisi nkya'.

²⁵ Yesu na diba, atum andishir abi sang nga gi Arik aba tsar andishir aman tsi, nema aningura badi natu man, aba rak andishira.

²⁶ Nema bi song gina ming min. Itu ku ama, dung nkpya' ming min abasi tsap, nigur abasi mi ni nam ndum.

²⁷ Nga wa sini muema, asi awami a song bi ri anky'a', ko asi awami nam kiri? I, awami aku song adibi rima. To ngga wa ming min mi ni gir kiri anky'a'.

²⁸ Gina bami ni tir gbangbang ndo ni ngga kiki mbombom yami ngga ni yik.

²⁹ Yasi ananan mi Ada mung na nik ngga gir ne bi tsi, ti ngga ya nik gina,

³⁰ Gina bi ri ti so ndo ni ngga iron yi etum, gina bi ya si ni ngga song Arik, gina ti gir akop awur ne waa ayi Isra'ila.

Bitrus ati tun gi Yesu

³¹ Bitrus, Bitrus. Wabi wo ayang. Nirem na wop tsir ku itu gina bobo', ta reng gina mi nivum areng npyeng ming anfur.

³² Nema ngga ni ben, Bitrus, kir ban zup min bi kornyin. Mi wa ti kam nyi ni ngga, wabi gir amun zu min ngbangbang.

³³ Bitrus na ta nyima tadi, "Atikop, ngga ku tir ti zipwa koma jaru. Tasi kuu, kwara kuu ndo."

³⁴ Yesu nadi, "Ngga ban wa, Bitrus, tsori agba' aba tok ibuu yi ring, wa tidi bawa ni gi ngga ba' aza tar."

Gina bi nam atumin nkpang ku tuntsar

³⁵ Asi Yesu arip amun kop tadi, “Nkpang kami ngga ni tum gina sang nga aporo ankor, sang nga kiri, sang nga akpadza, gina ni wop kinung rakana yi?” Siba di “O’o.”

³⁶ Na diba, adza’a wami tasi na aporo ankor, nebi kiri, aba tso’ agir, awami basi ne anji gbang ba’, aba tso’ antur ama arep ta rep.

³⁷ Ngga ban gina tin di, kiyami na Tse ya Reng Arik, siba bing wu ming ku abi nam zup mbombom, kiyama shuma.

³⁸ Amun kop na diwu, “Atikop, to anji gbang mi waa ya.” Yesu na diba yini mara.

Yesu na ben tugbu nkunkun Zaitun

³⁹ Yesu na dung tsip, ta wong Tugbu nkunkun Zaitun mi atsina nam. Amun kop ma siba adzip wu.

⁴⁰ Mi na rir abuma, asi adi ba, “Gina bi ben pa, ti kir gina bi roku ming zup mbombom.”

⁴¹ Asi ari iti ta tip adung ba gbangbang, yire nkpang, si awa atar agbarung ta ben.

⁴² Na di, “Ada, wati tayima wabi tso’ ngga antse ku tuntsar. Basi yik mung ba’, asi yik mi ati dzip.”

⁴³ Asi ni tum Arik ari shu ta rutir wu ta dibi nik wu reng.

⁴⁴ Mi asi ming ku tuntsar awowon, si awa nanam atir gbangbang ming ku ben, achir ya ji wu mi agi ta kpyeng asher mmimi.

⁴⁵ Yesu na gur baku ben, asi akama koma na amun kop ibama, na yik ba ku akur nna basi ming ku reng anne.

⁴⁶ Na diba, “Asi ani dung gina kur nna? Gur gin, gina bi ben dung kir gina bi roku ming zup mbombom.”

Na vung Yesu

⁴⁷ Bana zen akung anu ba’, asi bing ya andishir ba nyi. Gin ming ku awur na waa abama ni sa’ Yahuza na gir ba ta nyi. Asi atip anyi ni Yesu tiba nyinu gir.

⁴⁸ Nema Yesu adi wu, “Yahuza, asima, ni nyin wati nik Zu Ndishir?”

⁴⁹ Amun kop abami basi ndo ni Yesu bana yik ama, siba ripwu, siba di, “Atikop, kwara bi nam ndum na jigbang yi?”

⁵⁰ Asi gin ming man na chem gan nkpya’ awu ni tok ankpur, ta kya’ tong ma ku ko’ iri.

⁵¹ Yesu na diba, “Gina bi dung.” Asi awa tuu tong ku ndishir awami na chem wu ma, asi awa wyer.

⁵² Yesu na di aningur abi tok ankpur ankpyingkpya’ ni abi ber Kop Arik ni aningur andishir, abami bana nyi ti aba vung wu, “Gina ni ru ni jijigbang, ni akpuki gina ni nyi bi vung ngga mi ni kpya’ tsir yi?”

⁵³ Kowuni arik ngga si ndo ne gina Kop Arik, ba gina ni vung gin ngga ba’. Nema yiyama asi nkpang min ku tsi yi buu.”

Bitrus na tun gi Yesu

⁵⁴ Asi ba vung Yesu ta gir wu ta koma, siba gir wu ta rir kop ningur ni tok ankpur. Bitrus na dibi zip ba gbangbang.

⁵⁵ Mi bana mok wur ras ku kop pa siba jisong, Bitrus masi na jisong neba.

⁵⁶ Gin ming ku agan amun amba abami ba nam ndum kopa mi na yik wu aku song tong wur, siba sung wu ayi asi di, “Ndi, ndishira awama basi ndo nebi Yesu.”

⁵⁷ Nema si Bitrus na tun tadi, “Kat. Ba ngga ni gi wu ba’.”

⁵⁸ Gong ku vin nkpang tsap, ndishir nung na to Bitrus, tadi, “Adi, wa si gin ming mana.” Nema Bitrus na ka’ tadi, “Kat. Basi ngga ba’.”

⁵⁹ Bi yini gong ba’ asi ndishir nung aya di, “Zup ndishir awama asi ndo newu, asi ndishir ni Galili masi.”

⁶⁰ Nema Bitrus nadi, “Anyia. Ba ngga ni gi kiyami wa ban ba’.” Mi bana zen na kung anu ba’ asi agba’ atok.

⁶¹ Atikop na kam ato Bitrus. Asi Bitrus ashum reng mi Atikop na ban wu, “Kamin agba’ aba tok ibuu yi ring nga wa tadi, ba wani gi ngga ba’ adza tar.”

⁶² Asi awa aru abum ta kubi gin kpankpan.

Na gyap Yesu, taya tsik wu.

⁶³ Asi abami sibi ber Yesu ma siba vung agyap wu taya tsik wu.

⁶⁴ Asi arop wu ayi, taya arip wu, “Tiba ban, nga na tsik wa.”

⁶⁵ Asi aba dibi ban wu ane reng ni mmar.

Na gir Yesu ta koma iti aningur

⁶⁶ Mi ambwer na nngan, si aningura andishir ne abi tok ankpur ankpyingkpya’ ne abi tsar Musa bana bing, siba gir Yesu ta koma iti aningur.

⁶⁷ Asi badi, “Ban kwara, asi wa si Kristi yi?” Asi wa ta nyima tadi, “Ngga ti ban gina ba gina ti di asi zup ba’.”

⁶⁸ ngga ti ya rip gina ba gina ti tanyima ba’.

⁶⁹ Nema tso’ ri adza’a Zu ndishir ati song ko’ iri ku Arik ni Tsi.”

⁷⁰ Asi bobo’ mana ba di, “Wa, awama wasi Zu Arik yi?” Awa tayima tadi, “Gina ban, asi ngga.”

⁷¹ Asi ba di, “Tiya si ani kwara ya wop aba ya ban? I, kwara natu mbor ni wo kiyami na ban anuma.”

23

Na gir Yesu ta koma iti Bilatus

¹ Asi amun kop etum na bing bobo' ta gir Yesu ta koma iti Bilatus.

² Asi aba bwar wu tadi, "Kwara ni yik awama adibi kpura andishir mbor, adi ba, kir aba wang Kaisar ankor mmimi ba'. Adibi di, awa si Kristi etum."

³ Asi Bilatus a rip wu tadi, "Wa si etum ani Yahuda yi?" Yesu adi, "Wani ban asima."

⁴ Asi Bilatus adi abi tok ankpur ankpyingkpya' ne andishir, "Ba ngga ni yik, ndishira ma na chok kinung ara ba'."

⁵ Asi ba rima dibi tir ngbangbang tadi, "Ni tsar ma yani chok asusun andishir ra bobo' igar Yahudiya. Na tso' ari Galili, adza'a awa iba kama."

⁶ Mi Bilatus na wo ama, si awa arip, ta di, "Asi ndishir ni Galili yi?"

⁷ Mi na wo adi Yesu ari gar kami Hiridus asi etum ma, si wa adi aba gir Yesu ta koma ni Hiridus, nkpang ku ma Hiridus asi Rushelima.

⁸ Hiridus na nyer awowon mi na yik Yesu, tsori mi awa na dibi ti ba yik wu, naka amin wo ane reng ama ta dibi nne susun ayi aba yik kinung nik shishi yami Yesu ati ka nam.

⁹ Asi Hiridus na rip wu nidum, nema Yesu bana na diwu kinung ba'.

¹⁰ Asi abi tok ankpur ankpyingkpya' ne abi tsar Musa bana na tir mgbamgan ta ban anareng ambombom itu ku Yesu.

¹¹ Asi Hiridus nebi rop akpa na mmar nawu, siba gyap wu, ta sung wu antur ankpya', siba gir wu ta kam akoma nibi Bilatus.

¹² Asi arika ma ani Hiridus nebi Bilatus bana vung dzidzen ne akpa man, atu yami ba bana min ata akpa man anyima ba'.

¹³ Bilatus na bing abi tok ankpur ankpyingkpya', nebi ningur atum nebi andishir bobo',

¹⁴ si adi ba, "Gina ni gir gin ngga ndishira, adi adibi chok andishir. Adza'a ngga ni rip wu iti min, ba ngga ni yik wu na tara mi na gir wu nyima itimung ba'."

¹⁵ Nema Hiridus, siya dung na gir wu akama nga ayang na kwara. Ba kinung yami ndishira ma na nam yami ni mmar aba nwun wu.

¹⁶ Yati sima ati tsik wu ta gyo' wu aba koma kima."

¹⁷ I kowuni gang yi Zor asi Bilatus aya gyo' ndishir gin awami na kung wu, awami andishir bata ben.

¹⁸ Nema siba ti akwa zagin ta di, "Aba gir wu ta riti, aba gyo' kwara Barnabas."

¹⁹ Awami na kung wu jaru atu ayami na chok asusun ara ntun na, ti dung bana nwun ndishir.

²⁰ Asi Bilatus aya kama reng naba, ta ti aba gyo' Yesu.

²¹ Asi ba dibi ti akwa, siba adi, "Aba mkpang ta kor wu. Aba mkpang ta kor wu."

²² Bilatus na nanam adi ba adza tar, "Atu yi ani? Asi zup mbombom tama ndishira ma na nam? Ba ngga ni yik wu na chok kinung ara yami ni mar aba nwun wu ba'. Ngga dung atsik wu, ta gyo' wu."

²³ Asiba kak ta tir gbangbang, tadi seba mkpang ta kor wu. I tong tera bana ri kong.

²⁴ Bilatus ato si awak amo' ayami bana ta nyima.

²⁵ Asi agyo' Barnabas awami adi aba gyo', awami na girwu ta arir jaru atu yami na chok asusun ara ta nwun nung. Asi Bilatus anik ba Yesu towa, gina bi nam wu ki yami gina ni yik.

Na mkpang ta kor Yesu

²⁶ Mi abi rop akpa bana gir Yesu, ta si ming ku tsin, siba mara kpa nibi nung agyo wu ti Siman, ndishir ni Sayirin, atsin na ri vin ntun. Siba vung wu, ta tso' angau asa' wu aba sur ta dzip Yesu gong.

²⁷ Andishir nidum awowon bana dibi dzip wu, ming mana ti vung amba abami agin, siba chira atong atu ma.

²⁸ Nema Yesu na kama to ta diba, amba bi Rushelima, kir gina bi gin atumung, gina bi gin atumin nibi amumun na min.

²⁹ Nkpang ka nyi kami andishir ba di, asi kiyi nyer nebi amba abami bana dzen na anyira to ba', abami baba nyir ba', awa mi bana dzen amang ake ama ba'.

³⁰ Bata di gbu, "Wabi roku itu mbor." Bati yadi akumgbu, "Aba ba kung kwara."

³¹ Tasi mi ati nam kiyama nkunkun nyinyin, kati si are in kasi nkunkun kukur?

³² Na ya gir andishir anung a waa abami na tara ti aba nwun ba ndo nibi Yesu.

³³ Mi bana rir abum awami agyo wu ti, "Akpawe itu," siba mkpang ta kor wu abumma, ndo nibi andishir abi tara bama, gin iko' rima, gin iko' mwarma.

Na mkpang ta kor Yesu

³⁴ Asi Yesu adi ba, "Ada, wabi tso' ba zup mbombom man agura, ti ba bana gi kiyami ba nam ba'." Siba agab akpa man ntuntur ma iba ku tun yi tso'.

³⁵ Andishir ba ku atir bi to. Aningur aman bana dibi bwar wu, siba di, "Na ta anung ashur, to, aba ta tuma gyo', tiba to. Wati si Kristi awu Arik, ni tun ama."

³⁶ Abi rop akpa ma siba bwar wu, ta koma siba nap wu mwamwang amashir inabi.

³⁷ Siba ya di, "Wati si Etum ani Yahuda, ta tumi gyo' tin to."

³⁸ Shuma na wu, na tse tadi, "AWAMA ASI AWA SI ETUM ANI YAHUDA."

³⁹ Gin ming ku abi nam zup mbombom abami na mkpang ta kor ba bing, areng wu mmar, si adi, "Ndi, asiwa sini si Kristi yi? Ta itumi gyo', tika ya ta kwara shur noo!"

⁴⁰ Nema gin na tsing awuwu ma ta di, "Ba wa ti shishi Arik sang yi? Wa, mi na rop wa ananan na wu?"

⁴¹ Kwara ba, na nam kwara ananan, ti kwara ni ta rop mbor atu yi kiyami kwara ni nam. Tasi awa, na nam zup mbombom tama?"

⁴² Naya di, "Wa Yesu, wabi shum ngga etum mi."

⁴³ Yesu na diwu, "Zup ngga ban wa, aring awa ma wati song ndo ni ngga gbarshu."

Mi Yesu na kuu

⁴⁴ Abuma na tsutsu arik, ibuu ni kung bobo' gar ntuna, gira ma ti koma tar ku arika gur.

⁴⁵ Arik na dung der. Dinden kami si ming Kop Arik si ka nngar shur waa.

⁴⁶ Asi Yesu agi kor gbangbang tadi, "Ada. Ming ayok ami ngga nik rim mung." Na ban ama, asi agbur virma ku tong ter siwa kuu.

⁴⁷ Ni rop akpa nkpya' ni Roma awa mi basi bama na yik kiyami ni nam, asi wa agbar sa' Arik ta adi, "Zup, ndishir awama asi awu Arik."

⁴⁸ Mi andishir abami na bing ti aba to na yik kiyami ni nam, si kap man na akam ma koma kop ta dibi atsik asang aman.

⁴⁹ Nema andishir abami na gi Yesu, nebi amba abami na dzip wu tso' ri gar Galili, ba na tir shan ta dibi to.

Mi na ru Yesu

⁵⁰ Na ti ndishir nung ni sa' Yusuf, asi gin ming ku aningur asi ndishir didik, Awani Yahuda, aya si ni nam ki didik,

⁵¹ awami bana ta nyima ni kiyami bana rop abing aba anam ba' ari ntun nung yi Yahuda ming gar Arimatiya. Awa anyer etum ku Arik ka bi nyi.

⁵² Asi akoma ni Bilatus tiba ben aba nik wu kum Yesu.

⁵³ Asi agir kum ma aji ma, ta rop ka ni kpa' antur lilin, ta gyo' ka gun nung kami na shep ka nkpan, yami bana dzen na gyo' nung ming ba'.

⁵⁴ Arik ni nanam nam, ti nvi yi song shi ni tip nyi.

⁵⁵ Amba abami na dzip Yesu ari Galili siba koma ndo neni Yusuf ti aba ti to mi guna ka sima tiba ya tanyima aba gyo' kum Yesu ma.

⁵⁶ Nema si ba kam akoma kop, siba bing anyi shishim ni nuk kpa. Arik ni song shi yi Yahudawa, siba song ashi mi bang yi Musa ni ban.

24

Gur Yesu nebi kpyi

¹ Na bwebwer nvi yi vung ndum yi gin, amba ma bana koma guna ni kiki yi si shishim yami bana nam ma.

² Siba rima yik na nyin nkpan agura anu guna.

³ Siba arir ming nga, ankyaa' ba bana yik kpa ku Atikop Yesu ba'.

⁴ Tsori mi basi ming ku to kiyami ni nam, siba yik andishir anung awaa aku tir anga ba, ba ku tir ne ntuntur kikar yami ya der awowon.

⁵ Bana shuma ni shishi, asi amba ma aji atu man ashur mmimi. Andishira ba arip, "Ani dung gina wop awami si tsitsir ming abi kpyi?"

⁶ Ba sima ba', na gur. Gina bi shum kiyami na ban gina tso' ri mi asi Galili.

⁷ Na di, asima aba nik Zu Ndishir ayok andishira bi nam zup mbombom, aba kor wu, nvi yi tar tiba gur."

⁸ Asi amba ma ashum reng ma.

⁹ Mi bana kam ma nga ari guna, siba ban amun kop ma awur na gin neni mbira andishir bobo' ya kiki yama.

¹⁰ Amba ma siba ban abi tum Arik iya kikiyama, asi ni Maryamu Magadaliya, ne Yuwana, ne Maryamu iyama Yakubu, ne amba anung mi basi ndo ne ba.

¹¹ Nema andishir bana tso' reng ku amba ma asi kiyi sha ankyaa', asi ba ka' ta nyima.

¹² Asi Bitrus na gura tir wuf. Ta koma gun na ne tsur. Na jido, ta doto ming nga, na yik lilin bana jika ne tong gin. Asi akama koma kop ta dibi shum kiyami ni nam.

Yesu na far aru amun kop ma awaa tsir Imawus

¹³ Nvi yama, amun kop Yesu awaa, ba tsin akoma vin ntun nung yami sa' ma si Imawus. Yami yare ri Rushelima yasi ankpang atangba.

¹⁴ Siba dibi tsin bi reng ne kpaman bobo' kiki yami yini nam.

¹⁵ Basi ming ku reng, siba bur kiki nung aruma, asi Yesu ni ituma atip akoma neba siba bing tsin ndo newu.

¹⁶ Nema ayiman na kung, baba na to wu agi ba'.

¹⁷ Asi Yesu adi ba, "Gina reng ani ne kpa min, mi gina si ming ku tsin?" Siba gbutir chip, na rop atiman.

¹⁸ Gin ming mana, sa' ma si Kiliyobas, siwa ta nyima tadi, "Asi wa ne mkpami si tsin Rushelima, ti bawa ni gi kiyami ya tsin nvi yama sang yi?"

¹⁹ Asi wa diba, "Kiki tama?" Ba na ta nyima, "Kiki yami na nam Yesu ni Nazaret." Awami asi ni reng ne antinte

Arik ne tsi ming ndum ma ne reng iti Arik ne bobo' andishir;

²⁰ Abi tok ankpur ankpypingkpya' ne aningur ambor bana dung na rop wu yi kuu, siba kor wu.

²¹ Mi kwara ni nne susun ti di asiwa ti ta Isra'ila gyo'. To wa, aring nvi yi tar tso' ri mi kiyama ni nam.

²² Gong kama amba nung ming mbor na nik kwara shishi. Ba na koma guna ne bwebwer;

²³ nema ba bana yik kpa ma ba'. Siba akam, siba di na tiba rimrar, siba yik abi tum Arik abami badi asi tsitsir.

²⁴ Anung ming mbor bana koma guna siba yik kima ananan mi amba na ban, nema tasi awa, ba kwara ni yik wu ba'.

²⁵ Asi Yesu adi ba, "Asi ani, gina abi sang nga susun, ba gina nama ta nyima ni kiyami abi reng ne antinte Arik bana ban.

²⁶ Yasi ananan Kristi aba tun wu atsar kikiyama, ti baya rir nkpya' ma?"

²⁷ Si awa avung juk shur ba bobo' kiyami na tseya Reng Arik ta ban ituma, rini tsar Musa ti koma agbangwu abi reng ne antinte Arik bobo'.

²⁸ Mi ni dik tsap aba rir vin ntun yami ba koma, asi Yesu anam desi ati gari,

²⁹ nema siba gir wu tadi, jisong ne kwara, I, arikagur na ti, to arik bobo' na roku. Si awa adzip ba ajisong abumma.

³⁰ Mi bana jisong ba ti ri kiri, siwa tso' deng ta nyer Arik, ta mwue ka asi nik ba.

³¹ Ayang na yang si ayi man abu, siba ya gi wu. Nema si wa nang adar ba.

³² Siba adi akpa man, "Ashe, asusun mbor baka ni chokra nkpang kami adibi reng ne kwara tsir, ta dibi ban kwara tse Reng Arik?"

³³ Siba agur ta nam ma andanda ta kam akoma Rushelima. Siba ayik amun kop ma awur ne gin ndo ne andishir anung,

³⁴ siba di, "I, Atikop na gur didika, na rutir ne Bitrus."

³⁵ Sima kpak waa man, siba vung ban anereng atu yi Yesu kiyami na nam tsir, nebi yami bana yik nkpang kami adibi mwe deng.

Ndum kami Yesu na nik amun kop ma

³⁶ Basi ming ku reng atu yama, ankya' si Yesu awa asi ndo taku tir adidik atsutsu man, asi diba, "Keke kasi ne gina."

³⁷ Shishi ni tiba siba wyir akpa, badi asi ndishir ni kuu ru bana yik.

³⁸ Siwa diba, "Asi ani gina ti shishi ama, tiya kak tanyima asusun amin?"

³⁹ Gina bito ayo' amung ne adza mung ti yik, asi ngga ni tu mung. Gina bi sa' ngga ko', ti wo, ndishir ni kuu ru basi ni nam nebi kuku ba', mi gina ni yik ngga sima neba."

⁴⁰ Mi na ban ama, si awa tsar ba ayok ama ne adzama.

⁴¹ Nema ba bana ta nyima ba', tiba sini mbir shishi nebi nyer awowon kiyama, siwa di ba, "Gina sine kiri ayang nga yi?"

⁴² Siba anik wu ndang ambe ku uwuk,

⁴³ na ta tang, iti man.

⁴⁴ Siwa di ba, "Yi yama si kiki yami ngga ni ban reng atuma tso' ri mi ngga nisi ndo ne gina, yasi ananan koneni bi shuma mi na tse atu mung ming amo' yi Musa, ne agbangwu abi reng ne antinte Arik, nebi Zabura."

⁴⁵ Si awa abu asusun aman siba agi kiyami na tse Reng Arik,

⁴⁶ na ya adi ba, "Ya sima na tse tadi asi ananan Kristi aba tun wu atsar, nvi yi tar aba ya gur ari nebi kpyi.

⁴⁷ Ti andishir ba kam asan bobo' gong mmimi ta ban ba reng ku re tiba tso' zup mbombom man agura atu yi sa' mung. Ati tso' ari ni Rushelima.

⁴⁸ Gina si abi yik ti ban kiki yama.

⁴⁹ To gin, ngga ti tum gina ni kiyami Ada mung na nik anu atuma. Nema na di gina bi ngup ntuna aring, se bana nik gina tsi ari shu."

Na tso' Yesu ta koma shu

⁵⁰ Asi awa gir ba aruma ntuna, siba rir Betani. Abuma si awa agi ko' ma si awa nik ba anu didik.

⁵¹ Na si ming ku nik ba anu didik ayang nga, asi wa adung ba, asi atso' wu ta koma shu.

⁵² Siba gbaru, siba kam akoma Rushelima ni nyer awowon.

⁵³ Nebi kowuni nkpang basi ming Kop Arik ta dibi gbar sa' Arik.